

Tvangsforsikringen i England.

Af

Aage Sørensen.

I sin aandfulde lille Bog »A modern Symposium« lader G. Lowes Dickinson — efter at Toryen har haft Ordet, han, der er Tory, fordi han er født til det, som kun kan fremsætte sine Fordomme, ikke begrunde sine Meninger — Remenham (Gladstone) udvikle, at de Disharmonier, som Platon vilde bringe til Tavshed i sit harmoniske Samfund, i Virkeligheden danner en Harmoni, der er mere ophøjet end den, selv en Platon kunde fatte. Derfor bør vor Samfundsordning være et Udtryk for de Kræfter, vi har med at gøre, men ikke sætte nogen Skranke for dem. Statsstyrelsen skal vokse som Huden paa Samfundets levende Væv. Billeder vi os ind, udbryder Remenham, at vi skulde kunne sige til denne eller hin, at han skal pløje, drive Handel eller styre Staten? At vi skulde kunne sige til Købmanden: Saa stor Indflydelse skal du have, eller til Landmanden: Saa stor Magt tilkommer dig. Nej, lad os hellere sige til alle og enhver: Indtag den Stilling, du kan opnaa, nyd den Indflydelse, du kan vinde. Lad vor Statsforfatning være et Udtryk for en Afvejen

af de Kræfter, der virker i Samfundet, og lad Magtens Fordeling skifte med disse Kræfter. Det er Liberalismens Trosbekendelse, som vi finder bekræftet i Naturen, og som den Almægtige selv har billiget ved den Maade, paa hvilken han har ordnet sit vidunderlige Skaberværk.

Da Mendoza (Disraeli) derefter faar Ordet, begynder han med at sige i den ironiske Tone, som efter Dickinsons Udsagn virkede saa forvirrende paa Englænderne, at han ikke er saa heldig at have en saa uhindret Adgang til det højeste Væsens Raadslagninger som Remenham. Han maa finde sig i at krybe, naar denne hæver sig til Flugt, og gætte sig frem, naar denne profeterer. Dette kan imidlertid have sine Fordele. Den krybende Orm ser Ujævnheder og Forhindringer i Jordsmonnet, som undgaar Ørnens mere omfattende Blik; men netop disse Ting er af større Betydning for Ormen end Bjergvidder og Oceaner, som den aldrig vil naa. Mendoza og hans Parti er ikke tilgængelige for det Frihedsevangelium, som er blevet aabenbaret deres Modstandere, og de finder, at der er meget i England, der trænger til Kontrol. »Over Tenenes og Axlernes Summen hører vi de fattiges Skrig. Bag de opblomstrende Fabrikker og Butikker øjner vi Haandværkernes Hytter. Vi ser den lange Skare Arbejdere, som ad Landevejene drager ind til Stæderne fra deres Forfædres Landsbyer; vi følger deres Spor til Fattigkvarterer og Udsvedernes Huler; vi følger dem til Fattighusene og Fængslerne; vi ser dem opsluges af Afgrunden, medens andre følger i Hælene paa dem for at indtage deres Plads og dele deres Skæbne«. Mendozas Parti er realistisk, det føl-

ger med omsorgsfuld Forsigtighed de gamle Spor i Kendsgerningernes og det overleveredes vildsomme Skov og er kun tilbøjeligt til at hugge sig nye Veje, naar det er klart over det Maal, der skal naas.

Disse Taler, af hvis Indhold her kun er givet nogle Antydninger, tegner mærkeligt levende Billeder af de to store politiske Modstanderes Aandsform; men de betoner tillige den dybe Modsætning mellem to socialpolitiske Retninger. Og her synes Udviklingen unægtelig at have givet Disraeli Ret. Det bliver en mere og mere udbredt Opfattelse, at der er »meget, der trænger til Kontrol«. Der vedtages talrige Love, som i hvert Fald falder i Traad med en socialistisk Tankegang. Socialisten Allison i Dickinsons Bog siger da ogsaa, at Mendoza staar ham meget nærmere end Remenham, og at han ikke har opgivet Haabet om at omvende Mendoza. Anarkiet er, siger Allison, Liberalismens Maal, hvis Liberalismen vil være logisk.

Vist er det, at liberale Regeringer nu om Dage gennemfører Love, der, for at bruge et Udtryk af Sidney og Beatrice Webb, vilde tage Vejret fra et Gladstonesk Kabinet. Paa Liberalismens gamle Teltpladser sidder kun nogle enkelte ensomme tilbage, som Tiden er løbet fra. Og for saare mange af dem, som er brudt op, har ingen Ildstøtte vist Vejen til de nye Egne, hvor de kunde opslaa deres Boliger. Ofte er de faret vild paa Vejen, og næsten uden selv at mærke det er de af Udviklingens Strøm ført ind i Modstandernes Lejr. For enhver tænkende liberal maa da det Spørgsmaal rejse sig, om Liberalismens Saga er ude. Var den kun et forbigaaende Fænomen, den ætsende Væske, som skulde til for at opløse de gamle Tilstande

og derefter vige Pladsen for Principer af mere positivt Indhold? Eller indeholder den Værdier, som har Betydning for alle Tider? Det er dette Spørgsmaal, Professor Hobhouse opstiller og besvarer i sin lille Bog »Liberalism«^{*)}. Han erkender, at de, der kæmpede for liberale Ideer, har lidt nedslaaende Nederlag, og — hvad værre er — at Troen paa disse Ideer synes at kølnes. Imidlertid har en Række Foreteelser i Englands indre og ydre Politik — den sydafrikanske Krig, Imperialismen, Angrebene paa Frihandelssystemet, Domstolenes Holdning overfor Fagforeningerne, Dannelsen af Arbejderpartiet — vakt de liberale af deres Søvn og lært dem, at Liberalismen stadig har en betydningsfuld Mission i det engelske Folk. Liberalismens inderste Kerne er for Hobhouse Forstaaelsen af, at Fremskridtet ikke afhænger af ydre mekaniske Foranstaltninger, men af Befrielse af levende aandelig Energi. Erfaringen har imidlertid vist, at for at dette Befrielsesværk skal kunne lykkes, kan en vis Tvang og Indgriben fra Samfundets Side ikke undgaas. Der maa skelnes mellem usocial og social Frihed. »Den usociale Frihed er Retten til at bruge sin Magt uden Hensyn til andre end egne Ønsker og Interesser«. Indtil Tusindaarsriget oprinder, hviler social Frihed paa Tvang. Den er Friheden til at vælge enhver Handlemaade, der ikke skader andre. Selv Cobden indrømmede Berettigelsen af Fabriklovgivningen til Værn for Børn og unge Mennesker. Det kan vel siges, at det hermed i Virkeligheden for de liberale var blevet et Hensigts-

^{*)} Liberalism. By Prof. L. T. Hobhouse. Home University Library. Williams & Norgate 1911 (1 sh.).

mæssigheds- og ikke et Principspørgsmaal, om Stat og Kommune skulde søge at lede Udviklingens Strøm eller overlade den til sig selv. Gladstones »passion for justice« førte ham i det irske Landspørgsmaal ind paa en Politik, som var alt andet end Anerkendelse af Kontraktsfriheden og derfor syntes at være et Brud med en af Liberalismens helligste Grundsætninger. Den delvise Opgivelse af »Manchesterteoriene«, »Laisser-aller«, eller hvad man nu vil kalde det, blev imidlertid ikke ensbetydende med Liberalismens Undergang. Liberalismens Socialpolitik er kun et Middel, hvorved den søger at tilvejebringe Betingelser for Virkeliggørelse af sine Idealer, og denne Politik maa nødvendigvis ændres under Paavirkning af de Erfaringer, man høster, og de skiftende Samfundsforhold. Liberalismens Teori har i det hele, som Hobhouse paaviser i et af sin Bogs Kapitler, været en betydelig Udvikling underkastet. Fordi Nutidens liberale slutter sig til Lovgivningsforanstaltninger, som — med højst forskellig Begrundelse — bringes i Forslag baade af Socialister og konservative, har de ikke forraadt de Frihedsidealer, som tidligere Tidens liberale kæmpede for med Vaaben, der nu er forældede.

I.

De Tanker, som Prof. Hobhouse saa mesterligt har fremsat paa sin Bogs faa og smaa Sider, er sikkert dem, der er ledende for den levende og virkende Liberalisme i England. For den er Lloyd George en fremragende og karakteristisk Repræsentant. Lloyd George er imidlertid ikke Professor, men aktiv Politiker,

og som alle store Politikere søger han ikke at paavirke sin Samtid ved at tale til dens Forstand alene, men tillige ved at vække dens Begejstring for de Maal, han har sat sig. og dens Harme mod det, han bekæmper. Han er en Handlingens Mand, der ikke bryder sig om at fremsætte sine Tanker i Bøger, men at se dem udtrykt i Parlamentsakter. Den, der vil lære Lloyd George at kende, naar han staar overfor en Folkeforsamling, kan læse den Tale, han holdt den 10. Juni 1911 i Birmingham for at gøre Rede for det store Forslag om tvungen Forsikring mod Sygdom, Invaliditet og Arbejdsløshed, som han den 4. Maj s. A. havde forelagt Parlamentet*). Det skal forsøges at meddele et Indtryk af denne Tale for at give et foreløbigt Omrids af den færdige Lov, som siden skal gengives mere i Enkeltheder. Mulig kan det ogsaa have nogen Interesse at faa en Prøve paa moderne engelsk politisk Veltalenhed, saa forskellig som den er fra den, Gladstone og Beaconsfield i sin Tid udfoldede. Der tales til større og bredere Lag, Instrumentet er blevet et andet, og Musikken er derefter.

Karakteristisk nok begynder Lloyd George med at sige, at det er hans Haab at se sit Forslag ophøjet til Lov, inden et Fjerdingaar er gaaet. Vel har Regeringen været tre Aar om at udarbejde det. Men fordi det varer tre Aar at opføre et Hus, behøver man ikke ligesaa lang Tid til at blive paa det rene med, om man vil købe det. Ganske vist kan Lloyd George smigre sig med, at Forslagets vigtigste Principper er blevne

*) The Insurance of the People, Liberal Publication Department 1911.

billigede fra alle Sider med en forbavsende Enstemmighed. Men der er noget mistænkeligt i, at nogle af dem, der har lovprist Forslaget, har sagt, at det er altfor godt til at blive gennemført i Aar. Noget lignende har man ikke kendt siden den Gang, da Hertugen af Clarence blev druknet i et Fad sød Vin.

Side om Side med urimelig stor Rigdom lever Skarer af Mennesker, hvem end ikke den tarveligste Eksistens er sikret. Maalet maa være at holde hver eneste Mand og Kvinde og hvert Barn i deres fulde legemlige og aandelige Kraft. »Den enkelte forlanger det, Staten trænger til det, Menneskekærligheden raaber paa det, Religionen kæmper for det«.

Sultens Ulve lusker omkring udenfor Millioner af Døre i England, og i de store Byer — Birmingham ikke undtagen — er der Gader, hvor deres Knurren altid lyder i Beboernes Øren. Man siger, at disse Mennesker ikke kan undvære 4 Pence om Ugen til Forsikring. Men de betaler meget mere nu. De betaler til Pantelaaneren. De forsikrer sig paa den mest ødsle, meningsløse og hjerteskerende Maade. Naar Sygdommen kommer, vandrer det ene Stykke af Bohavet efter det andet til Pantelaaneren. (Her raaber en onskabsfuld Tilhører: Og dog har vi Frihandel! Lloyd George bemærker, at hvis hans Ven tror, at det er bedre i andre Lande, tager han fejl). Man har jo Fattigvæsenet. Ja, men til Ære for de engelske Arbejdere maa det siges, at det sidste, de pantsætter, er deres Stolthed.

Ved de Undersøgelser, som blev anstillet forud for Lovforslaget, blev det oplyst, at de fleste Arbejdere paa et eller andet Tidspunkt har været Medlemmer af

en Understøttelseskasse. Hvorfor er de det ikke mere? Fordi de ikke kunde hjælpe sig over den gabende Kløft, som Arbejdsløsheden aabnede. Det gælder om at slaa en Bro over denne Kløft.

Lloyd George indlader sig derpaa paa den ikke ukendte, men altid agitatorisk virkningsfulde Sammenligning mellem, hvad der gøres for at vedligeholde og forøge Hestes og Maskiners Ydeevne paa den ene Side og Menneskers paa den anden Side. Ingen har den fornødne Ansvarsfølelse overfor Arbejderen, Problemets Kerne er, at den nuværende Ordning af Industrien lægger altfor ringe Vægt paa at opretholde Arbejderens legemlige og aandelige Kraft.

Birminghams Handelskammer, som Lloyd George har den største Respekt for, har udtalt, at de tre Pence om Ugen, som Arbejdsgiverne skal betale for hver Arbejder, er en Forøgelse af Indkomstskatten. Dette er en fuldstændig Fejltagelse. Thi disse tre Pence bidrager til at gøre Befolkningen kraftigere og dygtigere og er derved i lige høj Grad til Gavn for Arbejdsgivere og Arbejdere.

Det, som Lloyd George vil, er for det første at skaffe enhver Arbejder i Kongeriget tilstrækkelig Lægebehandling. Det er et meget kildent Punkt, thi der staar stor Strid om, hvor meget der skal betales Lægerne. Lloyd George kan ikke lide denne Trætte i Sygeværelset; den er ubehagelig og kan være upassende. Lægerne siger, at 6 shillings ikke er nok og giver ham en paa den ene Side af Hovedet. »Hvor tør Du give saa meget?« siger Sygekasserne og giver ham en paa den anden Side af Hovedet. Han har diskuteret Sagen i to Timer med Lægerne. Siden

Daniel gik ind i Løvekulen, har noget lignende ikke været kendt. Han var paa Sektionsbordet i to Timer, men Lægerne behandlede ham dog lige saa høfligt, som Løverne i sin Tid behandlede hans berømte Forgænger.

Dernæst skal der ydes en Barselhjælp paa 30 shillings. Det er en af Forslagets vigtigste Bestemmelser, som skal gøre Ende paa den skændige Børnedødelighed, som findes i England.

Men der maa ogsaa gøres noget for den syges Familie. Medens han kæmper sin Kamp med Dødsengelen, tager Loven sig af hans Hustru og Børn. Der ydes 10 sh. om Ugen i de første 13 Uger, og der kan ydes yderligere Hjælp i andre 13 Uger. Men naar de 26 Uger er gaaet, og den syge er helt nedbrudt, faar han 5 sh. om Ugen, saa længe han er Invalid. Det kan man ganske vist ikke forsørge en Familie med; men det er dog af den største Betydning i et Arbejderhjem at have en fast Ydelse, som man kan stole paa.

Lloyd George udvikler videre, hvorledes man i Forslaget i stort Omfang ser bort fra, at en forsikret ikke har ydet Bidrag paa Grund af Arbejdsløshed, hvorledes Bidragene bliver ens for unge og gamle — »jeg vil finansielt set forynge alle« —, at Staten, for at dette kan ske, i Overgangstiden yder et Tilskud paa $6\frac{1}{4}$ Millioner £, at der skal anvendes $1\frac{1}{2}$ Millioner £ til at bygge Tuberkulosesanatorier, at Sygekasserne vil have stor Fordel af Statens og Arbejdsgivernes Bidrag. Han omtaler endelig, at der skal oprettes Sundhedskommissioner, som skal gøre et stort Arbejde for at forebygge Sygdom, sørge for, at Myndighederne gør de-

res Pligt med Hensyn til sanitære Foranstaltninger, og belære Folk om, hvad de skal gøre for at bevare deres Sundhed.

Naturligvis hæver Lloyd George sig til sidst til en høj Flugt: Beskyttelsen af Ejendomsretten her til Lands er den sindrigste Indretning, en menneskelig Hjerne har udtænkt. Ejendommens Vogtere patrouillerer i hver eneste Gade, og hvis Forbryderen undgaar deres Aarvaagenhed, forfølges han til Verdens Ende. Fastlande kan ikke skjule ham, Oceanets Bølger kan ikke udlette hans Spor. Loven skal beskytte Ejendomsretten, men den skal ogsaa beskytte Arbejderens Hjem. Jeg ønsker, at den Mand, der tager Leje af usunde Boliger, som dræber smaa Børn, skal behandles som den, der tager stjaalet Gods. Hvorfor skulde ikke Liv og Helbred beskyttes med samme Ubarmhertighed, med samme Omhu som Ejendom? Det maa vi sørge for, hvis vi vil gøre vort Land større end det er. Hvis vi vil gøre det til et værdigt Midtpunkt i vort mægtige Rige, hvis vi vil gøre det værdigt til den Stilling i Menneskehedens Historie, som det burde indtage, skulde vi først og fremmest rense England for de usunde Boliger, der spreder Fordærvelse, Sygdom og Død i vore store Byer. —

Saaledes søgte Lloyd George at begejstre sine Tilhørere for sin »Røde Kors Lov«. Det er sikkert lykkedes ham. Det er nok gaaet dem, som det gik det socialistiske Parlamentsmedlem Lansbury, der sagde, at da han havde hørt den Tale, Lloyd George holdt, da han fremlagde sit Forslag i Underhuset, var det, som om han saa Gryet af en ny og bedre Verden. Men Lansbury tilføjer rigtignok, at da han havde læst

Forslagets kolde Paragrafer, indsaa han, at det hele var en Illusion.

II.

Det er blevet sagt, at den moderne Sociallovgivning rummer Farer ved, at man nu til Dags mere end forhen er tilbøjelig til at behandle Symptomer i Stedet for Aarsager. Overfor en vis Forholdsregel er det vigtigste Spørgsmaal, der rejses, ikke, hvorfor den er sund og rigtig, men hvilke Resultater den giver. Man har travlt i vore Dage. Det er ikke nok med, at man vurderer en Politik efter dens Resultater, men man vil straks se disse Resultater. Naar noget trænger til Reform, vil man ikke nøjes med at se, om Forholdene kan bringe sig selv i Lave igen, eller blot vente, til Sagen er blevet nøje undersøgt. Man ser sig om efter et Botemiddel og griber ofte det første det bedste Forslag, som synes at ville føre til Maalet. Man har ikke Tid til at skue fremad efter Tegn paa Vanskeligheder, som Fremtiden kan bringe*).

Heri er der sikkert meget rigtigt. Men naar Lowell tilføjer, at disse Farer er særlig fremtrædende i England med dets enevældige Kabinetsstyre, af hvilket man venter, at det skal raade Bod paa alt, som trænger dertil, bør det dog billigvis nævnes, at der næppe er noget Land, hvor man saa stærkt som i England har understreget den saa ofte gentagne, men derfor ikke mindre rigtige Sætning: Prevention is better than cure. Man har ogsaa søgt at handle derefter, og Lloyd Ge-

*) Lowell: The Government of England II S. 528 - 29.

orges Lov er paa flere Punkter præget deraf. Og dog gaar den skarpeste Kritik, der er rettet mod Loven, ud paa, at den ikke tilstrækkeligt søger at forebygge de Onder, hvis økonomiske Følger den vil mildne.

Forud for den tvungne Forsikring mod Arbejdsløshed, som vil træde i Kraft i Sommeren 1912, er gaaet en mangeaarig Kamp fra Lovgivningens Side mod selve Arbejdsløsheden. Ganske vist er denne Kamp i det hele og store endt med Nederlag, men den er dog ikke ført helt forgæves. Den har haft den Betydning, at Arbejdsløshedsproblemet er blevet studeret med større Energi og større Resultater i England end andetsteds, og at man har høstet en Del Erfaringer, mest bitre og negative, men dog ogsaa nogle, som kan komme til Nytte i Fremtiden*).

Det var i 1886, at Joseph Chamberlain under Paa-virkning af en kraftig socialistisk Agitation udsendte sin berømte Rundskrivelse til Lokalforvaltningerne, hvori han anbefalede dem at organisere Arbejde under Nødstilstand for arbejdsløse. Myndighederne lod sig tildels modstræbende bevæge til at gøre Forsøget i stigende Omfang, og i 1905 vedtoges en Lov, hvorved man skabte en Organisation med en Centralmyndighed, som skulde lede og ordne Hjælpen til de arbejdsløse. Forsøget blev gjort efter en ikke helt ringe Maalestok — London anvendte saaledes 1,8 Mill. Kr. til saadanne Arbejder i 1904 —, og det gavnede selvfølgelig ogsaa en Mængde enkelte Personer, men det led Skibbrud paa alle afgørende Punkter. Det var Hensigten, at

*) Se L. Pumpianski: Das Problem der Arbeitslosigkeit in England. Archiv für Sozialwissenschaft und Sozialpolitik XXIII S. 126—161.

der skulde skaffes Beskæftigelse til Arbejdere med stadig Arbejde, som paa Grund af abnorme Forhold paa Arbejdsmarkedet var blevne ledige, og som kunde vende tilbage til regelmæssig Beskæftigelse, naar Konjunkturerne bedredes. Det viste sig imidlertid, at det var umuligt for Myndighederne at finde passende Arbejde til de faglærte Arbejdere. Man kunde væsentlig kun sætte dem til Stenslagning, Jordarbejde, Renholdelse af Gader og lign, som snarere skadede end gavnede dem. At gøre et Udvalg mellem dem, der meldte sig — hvad man betegnede som Problemets Kerne — viste sig snart trods alle Anstrengelser som en uløselig Opgave. Under Pres af den store Mængde, som søgte Arbejde, gik man over til at give et saa stort Antal som muligt Lejlighed til at tjene et Par Skilling og kom derved ind paa at beskæftige de arbejdsløse efter Tur en til tre Dage ad Gangen. Den naturlige Følge heraf blev, at det mest var de Arbejdere, som lever af »tilfældigt Sjob«, som søgte og fik Arbejde. For dem blev det en Chance mere for at tjene en Dagløn, men for deres Kaar i det hele fik det ingen virkelig Betydning. Den Bevægelse, Chamberlain havde givet Stødet til, viste sig saaledes virkningsløs overfor Arbejdsløsheden som socialt Onde.

Af disse Erfaringer voksede imidlertid den Erkendelse frem, at Bestræbelserne for en Bekæmpelse af Arbejdsløsheden i første Række maatte gælde Lejlighedsarbejderne, disse »halvt beskæftigede«, som lider under Arbejdsløsheden som under en kronisk Sygdom, der ganske vist hærger dem mere eller mindre under Paavirkning af Konjunkturerne Bølgegang, men aldrig slipper dem, og som præger deres Tilværelse i en

Grad, som ikke er Tilfældet med dem, der har mere regelmæssig Beskæftigelse. Det typiske Eksempel paa saadanne Arbejdere er som bekendt Havnearbejderne, der møder om Morgenen i Dokkerne saa godt som altid i større Antal, end der er Brug for. De frister Livet, fordi de faar noget at bestille med Melleinrum, naar deres Tur kommer, men deres Lod er saare sørgelig, og mange bukker under for de Fristelser til Drukkenskab og Betleri og deraf følgende Arbejdslede, som deres uregelmæssige Beskæftigelsesforhold fører med sig.

At gøre saadanne Menneskers Arbejdsforhold mere regelmæssige — decasualisation of labour — er derfor blevet et Maal for moderne engelsk Socialpolitik. Hvad der er foreslaaet for at naa det, kan der ikke gøres nærmere Rede for her. Disse Bestræbelser omtales kun, fordi de har sat deres tydelige Spor i Forsikringsloven. Det maa dog nævnes, at en af Betingelserne for »decasualisation of labour« er, at der bliver spændt et Net af Arbejdsanvisningskontorer ud over Landet. Dette er tilstræbt ved Labour Exchanges Act af 1909. Arbejdsanvisningsinstitutionen, hvortil der kun fandtes ubetydelige Tilløb før Loven, synes hurtigt at have vundet Udbredelse og at arbejde mere og mere tilfredsstillende. Kontorerne er delt i 10 territoriale Grupper, der hver kontrolleres af et Distriktskontor eller »Clearing House«. Over disse staar atter et Centralkontor i London. Kontorernes Antal var i Februar 1910, da Loven traadte i Kraft, 82 og var allerede i 1911 vokset til 247. Ved Hjælp af Postkontorerne og rejsende Agenter søger de at udstrække deres Virksomhed til Landdistrikterne. Der er knyttet kontrollerende

Udvalg af Arbejdsgivere, Arbejdere og udenforstaaende til dem, og disse »Advisory Committees« synes at have taget Initiativet til et frivilligt Arbejde, som kun middelbart staar i Forbindelse med Arbejdsanvisningen*).

At Forebyggelsessynspunktet er draget saa stærkt i Forgrunden, skyldes navnlig den store Fattiglovskommission, som nedsattes i 1905 og afgav sin Betænkning i 1910. Denne Betænkning synes ikke at have vakt større Opmærksomhed herhjemme, skønt den sikkert ikke staar tilbage for sin berømmelige Forgænger fra 1834 i Betydning og er et ligesaa ejendommeligt Tidernes Tegn som denne. Interessen har navnlig samlet sig om Betænkningen fra Kommissionens Mindretal, hvortil Beatrice Webb hørte, og Ægteparret Webb har siden behandlet Fattigproblemet i en Række Bøger, hvoraf her skal nævnes »The Prevention of Destitution« (Longmans, Green & Co. London 1911; 6 sh.) — en Titel, der er tilstrækkelig betegnende for Bogens Tendens. Af dens ti Kapitler handler kun et om Socialforsikringen, og det kan ikke siges, at Forfatterne tillægger den særlig stor Betydning som et Led i Bestræbelserne for at hæve store Dele af den engelske Befolkning op af den materielle og aandelige Nødstand, hvori de befinder sig. Deres Hovedindvending er selvfølgelig, at Forsikring ikke virker forebyggende. Brandforsikring hindrer ikke Ildebrande, Livsforsikring formindsker ikke Dødeligheden, og Ulykkesforsikring er ikke noget Middel til at forebygge, at

*) Se iøvrigt den livlige og interessante Redegørelse af Seebohm Rowntree og Bruno Lasker i »Bulletin trimestriel de l'Association Internationale pour la lutte contre le Chômage« I S. 397—409.

der indtræffer Ulykkestilfælde. Forsikring virker snarere i modsat Retning ved at friste til Ildspaaasættelse, Simulation og Overdrivelse, ja Mord (de bekendte uhyggelige Erfaringer i England med Børneforsikringen). Forfatterne synes at mene, at Forsikring ofte er en nem Maade, paa hvilken man søger at affinde sig med Problemer, der kræver en mere radikal Løsning. De har vel ikke overset, at Forsikringen indirekte kan fremme Profylaxen gennem det økonomiske Tryk, den øver. Interessen for Forebyggelse af Ulykkestilfælde øges utvivlsomt ved Ulykkesforsikring, Spørgsmaalet om Arbejdsanvisningens rette Ordning bliver brændende, naar man har Arbejdsløshedsforsikring. Noget lignende gælder med Hensyn til Sygeforsikringen. Det er en bekendt Sag, at man for en stor Del kan takke Sygekasseloven af 12. April 1892 for, at Danmark er saa forholdsvis godt forsynet med Sygehuse. Den tyske Rigsforsikring har haft en stor Betydning for Kampen mod Tuberkulosen osv. Men disse indirekte Virkninger er dog langt fra tilstrækkelige i Forfatternes Øjne.

Ejendommeligt nok har de mere Sympati for frivillig end for tvungen Forsikring. »Det er næsten en gal Udtryksmaade, hedder det S. 168—69, at tale om »tvungen Forsikring«. Sparsommelighedssansen og Forudseenheden, Uafhængigheden i Selvstyre og Villigheden til at ofre Nutidsgoder til Fordel for Fremtiden, som er karakteristisk for den Forsikring, som skyldes den enkeltes frivillige Forholdsregler, forsvinder ganske i en almindelig tvungen Statsforsikring. — — Det Bidrag, man vilkaarligt afkræver en Arbejder, er hverken mere eller mindre end en Skat — Kopskatten, som vi blev fri for i Aaret 1381 — det har intetsomhelst

Sammenhæng med Yderens Tilbøjeligheder og ikke mere Indflydelse paa hans Karakter end enhver anden Skat*). Og som Skat betragtet er den tvungne Bidragsydelse med dens ugentlige Fradrag i Arbejdslønnen, dens Apparat af Kort og Mærker, dens uhyre Medlemsfortegnelser, der altsammen medfører en stadig Ulejlighed for enhver Arbejdsgiver og Ansættelse af en mægtig Stab af Embedsmænd, næsten meningsløs besværlig og kostbar for alle vedkommende. Opkrævningsomkostningerne for de almindelige Skatter udgør 2—3 0/0, for denne særlige Skat mener Forfatterne — hvad der maaske er noget overdrevent —, at de vil udgøre 20—25 0/0.

En anden Indvending, som fra et finansielt Synspunkt fremsættes mod Tvangsforsikringen i den Form, hvori den gennemføres i England, er, at der ydes Tilskud baade fra Stat og Arbejdsgivere til de bedststillede Arbejdere og den lavere Middelstand, som i Gerningen har vist, at de er i Stand til ved egne Kræfter at skaffe sig en Hjælp, der mindst er lige saa stor som den, der sikres dem gennem Forsikringsloven. Herved kommer Staten til at udgive store Summer, som burde kunne spares. Ud fra den samme Betragtning ser Forfatterne med en vis Sympati paa den stærke Opposition, som de engelske Læger har rejst mod Forsikringsloven, fordi den truer deres økonomiske Interesser ved at udvide den daarlig betalte »Sygekassepraksis« til Personer, som ellers vilde betale deres Læge bedre.

*) Det vil ses, at denne Opfattelse falder ganske sammen med den, jeg har fremsat i min Afhandling »Socialforsikringens Udviklingstendenser« i nærværende Tidsskrift 1911 S. 356—57.

Mest Sympati har Forfatterne for en Anvendelse af det saakaldte »Genter-System« — her forstaaet som Ydelse af offentlige Tilskud til frivillig Forsikring mod Arbejdsløshed — paa Sygeforsikringen. Det ellers saa vel underrettede Ægtepar synes at være uvidende om, at et saadant System har været i Virksomhed i Danmark i en Menneskealder, siden Sygekasseloven af 12. April 1892 traadte i Kraft. Det er saa langt fra, at man her til Lands har ladet sig inspirere af det vellykkede Genter-Eksperiment, at man tværtimod har taget Sygekasseordningen til Forbillede, da man udformede den danske Lov af 9. April 1907 om Forsikring mod Arbejdsløshed. Paa Sygekasseområdet er det virkelig gaaet i Danmark, som Forfatterne formoder, det vilde gaa i England. Det offentlige Tilskud har givet Sygekasserne en Udbredelse og indre Styrkelse, som de aldrig vilde have opnaaet ved egne Kræfter alene. Mere end en Trediedel af alle voksne Personer er Medlemmer af de anerkendte Sygekasser, og en Mængde Børn under 15 Aar er tillige delagtige i disse Ydelser. Vi er imidlertid gaaet videre i Danmark, end Forfatterne foreslaar. De opfatter det offentlige Tilskud som en Betaling for »præsteret Arbejde« og ønsker ikke, at Stat eller Kommune paa nogen Maade skal blande sig i Kassernes indre Anliggender. I Danmark har man knyttet Betingelser til Hjælpen. Sygekasserne skal indrette sig efter Sygekasselovens Forordninger, og de skal underkaste sig et Tilsyn, som tillige — og ikke mindst — er en Vejledning. Herved er Sygekasseinstitutionen sikkert blevet mere effektiv og rationelt ordnet, end den ellers vilde være blevet. Og

dette er naaet uden at give Afkald paa nogen virkelig Fordel, som knytter sig til Frivilligheden og Selvstyret.

Naturligvis ved Webb'erne meget godt, at der — særlig i England — findes hele Befolkningslag og talrige enkelte Individider, der er saa dybt sunkne i materiel og moralsk Elendighed, at de ikke kan eller ikke vil tage imod et nok saa liberalt Tilbud om »Hjælp til Selvhjælp«. Det er jo dette, der idelig fremhæves som den frivillige Forsikrings fundamentale Fejl. Netop de elendigst stillede, som trænger mest til Hjælp, faar ingen Del i det offentlige Gavmildhed, der tværtimod gør deres Stilling relativt endnu mere trøstesløs end forhen. Webb'erne har dog ikke glemt dem. De mener blot, at Forsikringsmekanismen ikke er det Middel, der imødekommer disse Menneskers Tarv. Overfor dem maa offentlige Myndigheder gribe ind, behandle hvert enkelt Tilfælde efter dets Beskaffenhed med det Maal for Øje at faa en samfundsnyttig Borger ud af Patienten eller den arbejdsløse. For at dette kan naas, skal der mere til end en ofte utilstrækkelig Lægehjælp og Dagpenge. for hvis rette Anvendelse man ingen Garantier har. Dette udvikles nærmere i Bogen, men det vilde føre for vidt at komme ind paa det her.

Hvor kritisk Ægteparret Webb end staar overfor Tvangsforsikringsloven, erkender de dog, at den Nød, som følger med Sygdom og Arbejdsløshed, er saa stor, at selv et mangelfuldt Forsøg paa at raade Bod paa den maa hilses med Glæde. Det er Lloyd Georges Fortjeneste, at han har lært Parlamentet at »tænke i Millioner« ved Behandlingen af disse store Problemer, og Strømmen fører for Øjeblikket saa stærkt i Retning af Forsikring, at det næppe vilde være muligt at vende

den. Men de tvivler ikke om, at man vil høste Erfaringer med Forsikringsloven, som vil overbevise Samfundet om Nødvendigheden af en energisk og maalbevidst Forebyggelsespolitik.

III.

Saa hurtigt som Lloyd George havde ønsket, lykkedes det ham ikke at føre sin Lov igennem. Men han kunde dog bringe det engelske Folk den som Julegave. Dette er utvivlsomt en parlamentarisk Bedrift af høj Rang, et stort Vidnesbyrd om Lloyd Georges Handlekraft og Overtalelsesevne*). Adskillige, der ikke har haft Lejlighed til at følge Udviklingen i England i de senere Aar, og som har ladet sig blænde af, at de engelske Arbejdere stadig syntes »uimodtagelige for socialistiske Ideer«, vil vel mene, at det mest beundringsværdige er, at det er lykkedes Lloyd George at faa Tvangsforsikringsprincippet knæsat i det Land, som med Rette har været stolt af de Resultater, som

*) Lloyd Georges Evner i denne Retning synes overordentlige. I et Brev i Labour Leader for den 3. November 1911 skriver Bladets Parlamentskorrespondent, at der over Lloyd Georges Dør skulde staa: Her paatager man sig at udrette det umulige. Han fortæller om, at de Masser af Deputationer, som henvender sig til Lloyd George om Loven, stadig gaar beroligede bort. Læger og Sygekasser kommer før at forbande ham og ender med at velsigne ham. De gaar ind som Løver og forlader ham blide som Lam. Han er saa utrættelig, at han endog modtager Deputationer ved Midnatstide i sine private Værelser.

Karakteristisk for ham er hans urykkelige Tro paa sine Forslags Fortræffelighed. Naar han bøjer sig for Kritiken og gaar ind paa Ændringer, er det ifølge samme Blad i saadanne Udtryk, at man skulde tro, at han var i Færd med at forgylde rent Guld.

er naaet gennem Selvhjælpsbestræbelser. Men det vilde dog være en Misforstaaelse. I Virkeligheden var Sindene i høj Grad modtagelige for en saadan Plan*). Ejendommeligt for den Fart, hvormed Udviklingen er foregaaet i England, er det imidlertid, at Lloyd George saavel i som udenfor Parlamentet stødte paa et Princip, der ligger hinsides al Strid om frivillig eller tvungen Forsikring, og som allerede har faaet saa meget Fodfæste, at det satte sine tydelige Mærker i Forsikringsloven, og det endda paa en saadan Maade, at det kan synes tvivlsomt, om Tvangsforsikringen bliver mere end en forbigaaende Fase i Udviklingen af den sociale Forsorg i England. Det er det Princip, som Sidney og Beatrice Webb har kaldt »The Principle of Universal Provision**), og som gaar ud paa, at Staten (eller Kommunen) yder visse Tjenester til alle, der ønsker dem udførte, uden Hensyn til, om vedkommende er i Nød, og uden Hensyn til om han selv er i Stand til at skaffe sig dem udførte. Det følger ikke nødvendigvis af dette Princip, at de paagældende Tjenester skal ydes gratis, om det end ofte sker, men det afgørende

*) Se de højst karakteristiske Udtalelser i en konservativ Piece (L. Worthington Evans, M. P.: *The National Insurance Bill, Third Edition 1911*): Den Tanke, at Staten skulde oprette en Forsikring mod Sygdom, er i flere Aar blevet tiltraadt af Mænd af alle politiske Partier. Da Regeringen indbragte sin Statsforsikringslov i Parlamentet, fik den derfor en overordentlig venlig Modtagelse, fordi den omhandlede en Sag, som mange alvorligt ønskede fremmet. — — Det er øjensynligt, at Værdien af et Forslag om Statsforsikring beror paa dets Enkeltheder — paa deres Retfærdighed og Gennemførlighed og paa deres Virkning paa den bestaaende Sygeforsikring. I en saadan Sag er Enkeltheder ligesaa vigtige som Principer.

***) Jfr. deres Bog *English Poor Law Policy 1910* S.267—68.

er, at alle (overhovedet eller af en vis Gruppe), har Adgang til at faa dem præsterede. Et af de betydningsfuldste Eksempler paa dette Princip's Anvendelse er den offentlige Skoleundervisning. Paa den sociale Forsorgs Omraade vandt det en stor og betydningsfuld Sejr, da Loven af 1908 om Alderdomspensioner blev vedtaget. Denne Lov er nær beslægtet med den danske Alderdomsunderstøttelseslov af 1891 og med de australske og new-zealandske Alderdomspensionslove. Den har det tilfælles med dem, at de, der nyder godt af den, ikke har ydet noget særlig Bidrag i denne Anledning*). Denne Lov kom som en stor Overraskelse for mange og maatte navnlig virke alarmerende i de Kredse, som staar for de internationale Socialforsikringskongresser, hvor Tvangsforsikringens Tilhængere har ført det store Ord. Man sammenkaldte en Konference i Haag i September 1910 i den tydelige Hensigt at foretage en moralsk Nedsabling, en Henrettelse in effigie, af den engelske og lignende Alderdomspensionslove**). Forhandlingerne blev ført med en Lidenskabelighed, som ellers er ukendt i disse Forsamlinger, der mest bestaar af administrative Embedsmænd og Repræsentanter for Forsikringsinstitutioner. Tvangsforsikringens Forkæmpere sparede vissevis ikke paa Krudtet. De lod tydelig skinne igennem, at de betragtede Alderdomsunderstøttelsen som et ganske primitivt

*) Se nærmere min foran nævnte Afhandling S. 357—58.

**| Jfr. Bulletin des Assurances Sociales 1910, Supplément III samt Cordt Trap i Nationaløkonomisk Tidsskrift 1910 S. 558—67. Det fortælles her, at en bekendt tysk Videnskabsmand med elskværdig Aabenhed meddelte Forfatteren, at Anvendelsen af Forsørgelsesprincippet maa anses som Tegn paa et lavere Kulturtrin. Stakkels England!

System, der til Nød kunde passe for lidet fremskredne Lande, og som kun kunde betragtes som et — iøvrigt unødvendigt — Gennemgangsled til den ideale Tilstand, Tvangsforsikringen. Den bekendte tyske Forsikrings-teoretiker Prof. Manes, der havde det forud for de fleste Deltagere i Forhandlingerne, at han havde studeret en Alderdomsunderstøttelseslov i Virksomhed (i Australien og paa New-Zealand), og som tillod sig nogle yderst spagfærdige Udtalelser til Fordel for Understøttelsen, som han iøvrigt fandt stod etisk og teknisk langt under Tvangsforsikringen, synes halvvejs at være blevet betragtet som en Kætter. Den eneste engelske Taler, der havde Ordet, Sir Edward Brabrook, tidligere Chief Registrar of Friendly Societies, tog mere koldblodigt paa Sagen. Han var Tilhænger af Forsikringstanken, men erklærede, at intet Parti i den lovgivende Forsamling tænkte paa at foreslaa at ophæve Alderdomspensionsloven, og maatte indrømme, at hans egen Medvirkning ved Lovens Gennemførelse havde vist ham, at den havde været til stor Gavn for mange gamle. Webb'erne fastslaar da ogsaa i »Prevention of Destitution«, at Alderdomspensionsloven er blevet et fast Led i engelsk offentlig Forsorg.

Kunde Tilhængerne af Principet »Universal Provision« saaledes henvise til, at dette Princip allerede havde vundet Anerkendelse paa et betydningsfuldt Omraade, kunde de paa den anden Side med ikke ringe Virkning gøre gældende, at der var lige saa megen Anledning til at anvende det, naar Talen var om Forsikring mod Sygdom og Arbejdsløshed. De kunde pege paa, at Skarer af engelske Arbejdere tjener en Løn, der er saa ringe, at den knap kan skaffe

dem de mest elementære Livsfornødenheder tilfreds- stillede, og at et Afdrag i deres Løn derfor vilde gøre deres Kaar endnu elendigere, end de tidligere var. Lloyd Georges Aandrigthed i Talen i Birmingham om, at disse Mennesker allerede nu betaler en meningsløs høj Forsikringspræmie til Pantelaaneren, synes ikke at have gjort den tilsigtede Virkning. Det fabiske Selskabs Kvindegruppe udsendte en Piece i Webbsk Aand*) (højest sandsynlig skrevet af Beatrice Webb), hvori de meddelte en Række Husholdningsbudgetter, som Gruppens Medlemmer havde optegnet under tre Aars ugentlige Sygebesøg i londonske Arbejderfamilier. Tager man noget fra disse Familiers Indtægter, vil det yderligere formindske deres allerede utilstrækkelige Føde, paastaas der.

Denne Agitation havde til Dels Held med sig. I Lovforslaget var det bestemt, at det ugentlige Arbejderbidrag skulde udgøre for Mænd 4, 3, 2 og 1 Pence, for Kvinder 3, 3, 2 og 1 Pence, naar Daglønnen udgjorde henholdsvis over 2 s. 6 d., over 2 s. indtil 2 s. 6 d., over 1. s. 6 d. til 2 s. og ikke over 1 s. 6 d. I Loven er imidlertid over 21 Aar gamle Personer, som ikke faar Kost og Bolig hos Arbejdsgiverne, og hvis Dagløn er under 2 sh., ganske fritagne for Bidragspligt. Midlerne til deres Forsikring tilvejebringes udelukkende af Staten og Arbejdsgiverne.

Ved denne Bestemmelse er der lagt en Kile under Tvangsforsikringen, som maaske en Gang kan vælte den hele Forsikringsbygning, saafremt der bliver drevet

*) The National Insurance Bill, A. Criticism. With a Preface by Mrs. Bernard Shaw.

tilstrækkelig stærkt paa den. Og at dette vil blive Tilfældet, synes meget sandsynligt. I »The Labour Leader«, Independent Labour Partys officielle Organ, findes den 8. December 1911 en ledende Artikel med den ildevarslende Overskrift: The insurance bill — and after, hvori det hedder, at den bidragsfri Statsforsikrings Sag er urokket, ja er blevet styrket ved Forhandlingerne i Underhuset. Som Resultat af mange Kompromiser, Indrømmelser og Aftaler er der fremkommet en Lov, der vil svigte paa mange Punkter, naar den skal føres ud i Livet. Hver Gang, Loven viser sig at være mangelfuld, vil drastiske Forbedringer være nødvendige, og disse Forbedringer maa tendere i Retning af Anerkendelse af det Princip, at der ikke bør forlanges Bidrag fra de forsikrede.

Det er da ogsaa klart nok, at det ikke vil falde vanskeligt at overbevise særdeles mange om, at Personer med en Fortjeneste af 12 sh. om Ugen ligesaa lidt som de med 9 sh. kan afse et Forsikringsbidrag, og hermed er man inde paa en Glidebane, som fører længere og længere bort fra Tvangsforsikringen, der jo desuden vil være upopulær, fordi den paafører en Mængde Mennesker et ofte ret irriterende Besvær.

De fleste Vanskeligheder beredtes Lloyd George af de forskellige Kredse, hvis Interesser berørtes af hans Forslag. Oplivende Momenter savnedes ikke, som Tilfældet altid er, naar en stærk Bevægelse gaar gennem den engelske Befolkning. En Del fine Damer, der »hellere vilde dø end slikke Forsikringsmærker«, rejste under Feltraabet: Til Værn for Dagligstuens Fredhellighed! en hæftig Agitation mod, at Tjenesteyendet blev medtaget under Forsikringen og dannede

efter engelsk Skik en Liga til Protest. Skønt det blev oplyst, at Feltraabet beroede paa en Misforstaaelse, blussede Bevægelsen dog en Tid ret hæftigt op. Men det var kun Straaild, det hele faldt hurtigt sammen paa Grund af sin iøjnefaldende Urimelighed.

Den største Vanskelighed beredte vel Forholdet til den mægtige frivillige Sygekassebevægelse, Friendly Societies. At skabe en Organisation udenfor og udenom den kunde der selvfølgelig ikke være Tale om. Og hvorledes skulde de kunne indføres i en Tvangsforsikringsordning, uden at deres Selvstyre, først og fremmest deres Ret til at vælge og vrage mellem dem, der meldte sig til Optagelse, blev indskrænket paa en utaaelig Maade? Dette Problem har Lloyd George løst paa en saare snild Maade, men ganske vist saaledes, at han skabte et nyt Problem, hvis virkelige Løsning er blevet udskudt. Syge- og Invaliditetsforsikringens Bærere bliver »anerkendte Selskaber«, som skal opfylde visse Betingelser, men ikke er tvungne til at optage enhver tvangsforsikret, der melder sig. De Personer, som ikke kan finde Optagelse i et anerkendt Selskab eller af en eller anden Grund ikke vil slutte sig til et saadant, bliver saakaldte »Postkontor-Indskydere«. Deres og Arbejdsgivernes Bidrag bliver indbetalte paa Postkontorerne, og Staten lægger sit Tilskud til. Hver faar gennem denne »Sparetvang«, der minder om Prof. Schanz' bekendte Forslag til Afhjælpning af Nøden ved Arbejdsløshed, en Konto, hvoraf der betales ham Sygepenge og Invaliddepension, saa længe der staar noget paa hans Konto. I mange Tilfælde vil den naturligvis hurtig blive udtømt. Desuden faar han Lægebehandling og Sanatorieophold i højst et

Aar. En virkelig Forsikring af disse Personer finder altsaa ikke Sted. Man kunde næsten fristes til at sige, at man i Virkeligheden fremdeles har frivillig Syge- og Invaliditetsforsikring i England. Thi det er stadig overladt til enhver frie Valg, om han vil forsikres eller ej, hvorimod han ganske vist ikke kan undgaa at betale sin »Kopskat«. Det er klart, at Postkontorindskydernes Skare, om hvis Størrelse man kun kan have en højst usikker Formodning, for største Delen vil komme til at bestaa af mere eller mindre havarerede Eksistenser og af de allerfattigste, og det kan med Rette bebrejdes Forsikringsloven, at der ikke skaffes disse en saa god Forsorg som de heldigere stillede, der slutter sig til de anerkendte Selskaber. Ordningen er da ogsaa kun foreløbig, idet Loven skal revideres paa dette Punkt inden 1915. Det er da muligt, at man vil komme til den Erkendelse, at disse ulykkelige trænger til en langt mere omfattende Omsorg fra det offentlige Side, end en Forsikringslov kan byde.

Da de ret betydelige og langvarige Byrder, som Syge- og Invaliditetsforsikringen lægger paa de anerkendte Selskaber, nødvendigvis maatte bæres af brede Skuldre, var det i det oprindelige Forslag foreskrevet, at et anerkendt Selskab mindst skulde have 10000 Medlemmer. Dette vakte en stærk Bevægelse blandt Friendly Societies, hvorefter mange saa sig truede i deres Eksistens. Man har aabenbart gjort sig store Anstrængelser i Underhuset for at stille dem tilfreds. For det første blev Medlemsgrænsen nedsat til 5000. Men dernæst kan Selskaber med mindre end 5000 Medlemmer faa Anerkendelse, naar de slutter sig sammen med andre om at bære Risikoen i Fællesskab. De smaa

lokale Storheder behøver altsaa ikke at miste de Poster, som deres Medborgeres Tillid har skænket dem.

Ogsaa i Fagforeningernes indre Liv vil Loven gribe stærkt ind. Dette gælder naturligvis i første Række med Hensyn til Arbejdsløshedsforsikringen, som staar i den nøjeste organiske Sammenhæng med Fagforeningsbevægelsen. Men ejendommeligt nok har Ordningen af Arbejdsløshedsforsikringen ikke voldt nær saa megen Strid og Diskussion som Syge- og Invaliditetsforsikringen, uagtet den tvungne Arbejdsløshedsforsikring i Virkeligheden er et Eksperiment uden Forbillede — som saadant kan man ikke betragte det iøvrigt mislykkede Forsøg i St. Gallen —, medens man havde Tysklands Erfaringer at holde sig til med Hensyn til den tvungne Forsikring mod Sygdom og Invaliditet. Ved Udarbejdelsen af Arbejdsløshedsforslaget har man imidlertid taget meget Hensyn til Fagforeningernes Ønsker, og Stemningen i England var det overhovedet gunstigt, fordi man, som tidligere omtalt, føler sit Ansvar overfor de arbejdsløse ret stærkt.

For at knytte sine Medlemmer varigt og fast til sig har mange engelske Fagforeninger givet dem Adgang til Sygeforsikring o. lign. Ogsaa for Fagforeningerne opstod da det Spørgsmaal, om de skulde søge at blive anerkendte Selskaber, der kunde overtage den tvungne Syge- og Invaliditetsforsikring. I »Labour Leader« for den 20. Oktober 1911 advarer en Indsender indstændig Fagforeningerne mod »at bide paa Krogen«. Fagforeningerne er Kamporganisationer, men hverken Sygekasser eller Regerings-Departementer.

Men det forlanges af de anerkendte Selskaber, at de skal optræde som et Slags Politi overfor deres Medlemmer. Lederne vil faa Opgaver, som bortvender deres Opmærksomhed fra deres egentlige Bestilling. Fagforeningerne vil faa de »daarlige Liv«, fordi de ikke som andre Selskaber kan vrage mellem dem, der vil forsikres. En Del af Fagforeningernes Pengemidler vil blive beslaglagt som Depositum og unddraget Krigskassen. Kort sagt, Anerkendelsen vil trække Fagforeningernes Tænder ud. Og selv om mange Mennesker ikke kan lide Fagforeningernes Tænder, er dette dog ingen Grund for Fagforeningerne til frivilligt at gaa ind i Tandlægens Konsultationsværelse.

I det følgende Nummer udtaler imidlertid en anden Indsender, at det simpelthen vilde betyde Selvmord, om Fagforeningerne ikke søgte Anerkendelse. Medlemmerne vilde vende dem Ryggen. Og hvorfor ikke benytte Fagforeningerne som et Led i Maskineriet? Insolvente kan de ikke blive efter Lovens Bestemmelser, og det er kun af det gode, at Loven hindrer Fagforeningerne i at benytte Midler til Strikeunderstøttelse, som er indbetalte med et helt andet Formaal for Øje. Samtidig bringer Bladet et Svar fra Lloyd George paa en Forespørgsel fra Fagforeningerne, hvori han meddeler, at de ikke skal stille noget Depositum, at Embedsmændene ikke har Ret til nogen Indblanding i Fagforeningernes almindelige Forretningsførelse, men kun skal føre Tilsyn med Fondenes Sikkerhed og Revision og med, at Medlemmerne ikke bliver forurettede. Endelig oplyser han, at smaa Foreninger, der slutter sig sammen med andre for at opnaa Anerkendelse, vil faa fuld Kontrol over Udbetalingen af Under-

støttelser. Den 21. December 1911 holdt »General Federation of Trade Unions« en Konference, hvor det blev besluttet at danne en særlig Afdeling af Føderationen, som skulde søge Anerkendelse til at overtage Syge- og Invaliditetsforsikringen. Over 50 Foreninger lovede at slutte sig til det anerkendte Selskab.

Paa Mødet i Birmingham kom Lloyd George med nogle spøgefulde Udtalelser om Forholdet til Lægerne. Han har imidlertid sikkert nok vidst, hvor store Vanskeligheder der kunde true fra den Kant. Overalt hvor den sociale Sygeforsikring — det være sig frivillig eller tvungen — har naaet en betydelig Udvikling, er den samme Spænding mellem Sygekasserne og Lægerne opstaaet. Lægerne har besværet sig over, at adskillige gennem Sygekasserne skaffer sig Lægehjælp paa langt billigere Vilkaar, end de efter deres Indtægtsforhold og deres sociale Stilling med Rimelighed kan gøre Fordring paa, og at Sygekassebevægelsen derfor skader Lægerne i deres Erhverv. Paa den anden Side gør man fra Sygekassernes Side opmærksom paa, at Kasserne garanterer Lægerne en sikker Ydelse for Behandling af talrige Fattigfolk, som ellers vilde være ude af Stand til at give noget Vederlag. At Modsætningerne mellem Sygekasserne og Lægerne undertiden kan udarte til rene Lønkampe, er et sørgeligt Fænomen, ogsaa af den Grund, at Befolkningens Tillidsforhold til Lægerne kan lide derunder. En relativt velstillet Samfundsklasses sociale Anseelse afhænger i høj Grad af, om den er villig til at udføre sin Funktion uden altid at have sine økonomiske Interesser for Øje*).

*) Se de udmærkede Bemærkninger herom i Ruskins: *Unto this last Essay I: The roots of honour.*

Lægerne førte en hæftig Kampagne mod Lovforslaget, fordi det vilde begrænse deres Indtægter, gøre dem afhængige af Organisationerne og saa godt som udelukke dem fra Deltagelse i Lovens Gennemførelse. I sin endelige Form indeholder Loven en Række Indrømmelser til Lægernes Fordringer. Frivillig Forsikring er kun tilladt til en vis Indtægtsgrænse, og tvangsforsikrede, hvis Indtægt overskrider et vist Maal, kan ikke gøre Krav paa at blive behandlet af Lægerne efter Kassernes Takster. Men dernæst vandt Lægerne en Sejr af stor principiel Betydning, idet de fik gennemført det fri Lægevalg. De forsikrede kan vælge, hvilken Læge de vil behandles af, for saa vidt vedkommende Læge findes paa en Liste, som enhver Læge, mod hvis Dygtighed der ikke er noget at indvende, kan fordre sig optaget paa.*) Naar man ved, med hvilken Haardnakkethed Sygekasserne overalt i Verden sætter sig imod Indførelse af frit Lægevalg, vil man kunne vurdere Betydningen af, hvad de engelske Læger her har naaet.

Om nu disse Indrømmelser har givet Lægerne Blod paa Tanden, eller om de virkelig ikke kan anses for tilstrækkelige, skal ikke forsøges afgjort her. Men

*) S. & B. Webb er i god Overensstemmelse med deres almindelige Synspunkt Modstandere af det fri Lægevalg. Den syge er sjældent i Stand til at vælge den Læge eller benytte den Behandling, som hurtigst og mest virkningsfuldt skaffer ham Helbredelse. Han vil foretrække den Læge, som er mest føjelig til at give Attester, mest imødekommende med kun at foreskrive, hvad Patienten ønsker, mindst kritisk overfor hans svage Sider og mest overbærende, naar han vil trække Helbredelsen i Langdrag. De henviser til, at Erfaringen lærer, at det fri Lægevalg forøger Sygeligheden og Udgifterne til Dagpenge. *Prevention of Destitution.* S. 187—88.

vist er det, at Lægerne ikke har følt sig tilfredsstillede. I December 1911 erklærede 20149 af 29567 Læger, at de ikke kunde slaa sig til Taals med, hvad der er opnaaet. En Fare for en Boykottning af Loven fra Lægernes Side synes virkelig at være til Stede. Man maa for alle Parters Skyld haabe, at der ikke vil blive gjort Alvor deraf.

IV.

Lloyd Georges Forslag blev Lov den 16. December 1911. En Realitetsbehandling blev det kun underkastet i Underhuset, men denne var til Gengæld særdeles indgaaende, skønt der blev gjort rigelig Brug af det moderne parlamentariske Maskineri (Guillotine) for at fremme Behandlingen. I talrige Enkeltheder saa Forslaget helt anderledes ud, da det blev Lov, end da det blev indbragt i Underhuset. Det blev der vedtaget med 324 Stemmer mod 21. Blandt disse sidste befandt sig 6 Medlemmer af Arbejderpartiet, som begrundede deres Afstemning i et Manifest*).

National Insurance Act 1911 (16. December) bestaar af 115 Paragrafer og 9 »schedules«. Den falder i tre Dele, hvoraf den første (§§ 1—83) omhandler Syge- og Invaliditetsforsikringen, den anden (§§ 84—

*) Følgende Kraftsteder vil vise Tendensen i dette Aktstykke, som bl. a. er underskrevet af Philip Snowden, Keir Hardie og Lansbury: »Arbejdernes Fattigdom kan ikke afskaffes ved at beskatte deres Fattigdom«. »At tvinge Arbejdsgiverne til at betale i Forhold til det Antal Arbejdere, de beskæftiger, i Stedet for i Forhold til den Profit, de tjener, vil bevirke en forøget Byrde paa Arbejderne«. Manifestet er i det hele tydelig paavirket af Webb'ske Ideer.

107) Arbejdsløshedsforsikringen og den tredje (§§ 108—115) nogle almindelige Bestemmelser.

Tvangsforsikrede mod Sygdom og Invaliditet er principielt alle, der staar i en Arbejdsgivers Tjeneste, fra 16 til 70 Aars Alderen, herunder ogsaa Hjemmearbejdere. Undtagelserne er ikke talrige og angaar mest Personer, der er sikrede paa anden Maade; desuden Agenter, der arbejder for mere end en Arbejdsgiver og lønnes med Provision, Personer, der ikke er Kropsarbejdere og lønnes med mere end 160 £ om Aaret (Indkomstskattegrænsen), Personer, der beskæftiges ved tilfældigt Arbejde, som ikke vedrører Arbejdsgivernes Forretning (altsaa Vaskerkoner, Syersker o. lign.) osv. Frivillig Forsikring kan tegnes af alle ikke forsikringspligtige Personer, der hovedsagelig maa leve af deres Arbejdsfortjeneste, naar deres Indtægter ikke overstiger 160 £ aarlig, samt af Personer, der har været tvangsforsikrede i 5 Aar eller derover. Det er altsaa den lavere Middelstand, som der her gives en fordelagtig Adgang til at sikre sig mod Sygdom og Invaliditet.

Forsikringsbidragenes Størrelse og deres Fordeling mellem de forsikrede, Arbejdsgiverne og Staten vil fremgaa af følgende Oversigt, hvor Tallene angiver det ugentlige Bidrag i Pence (1 Penny = $7\frac{1}{2}$ Øre): (Se omstaaende Tabel).

Det normale er altsaa, at en mandlig Arbejder betaler 4 d. (30 Øre) om Ugen, hvilket gav Anledning til, at man i Agitationen til Fordel for Lovforslaget anførte, at det vilde give Arbejderne 9 d. for 4 d. Dette er naturligvis i og for sig meningsløst, da de forsikrede jo har betalt deres Del af Statstilskudet;

Løn	Mænd				Kvinder			
	Arbejder	Arbejdsgiver	Stat	Ialt	Arbejder	Arbejdsgiver	Stat	Ialt
Over 15 sh. ugentlig	4	3	2	9	3	3	2	8
Personer under 21 Aar uden Hensyn til Lønnens Størrelse	4	3	2	9	3	3	2	8
Personer over 21 Aar, som ikke faar Kost og Bolig hos Arbejdsgiveren, og hvis Dagløn er over 2 sh. men under 2 sh. 6 d.	3	4	2	9	3	3	2	8
Do.: Dagløn over 1 sh. 6 d. men under 2 sh.	1	5	3	9	1	4	3	8
Do.: Dagløn ikke over 1 sh. 6 d.	»	6	3	9	»	5	3	8

men denne Omstændighed forringer selvfølgelig ikke Sætningens agitoriske Værdi.

Det vil ses, at det samlede Bidrag er det samme henholdsvis for Mænd og Kvinder, men at dets Fordeling er forskellig efter Lønforholdene. De daarligst lønnede Arbejdere betaler overhovedet intet Bidrag, og først ved en Dagløn af 2 sh. 6 d. indtræder den fulde Bidragspligt. Til Gengæld maa Arbejdsgiverne betale et højere Bidrag, jo daarligere de lønner, ligesom Staten ogsaa forhøjer sit Tilskud til de lavest lønnede. Oppebærer den forsikrede ingen Pengeløn, skal Arbejdsgiveren ogsaa betale hans Bidrag. — De frivilligt forsikrede maa selvfølgelig ogsaa betale Arbejdsgiverbidraget, men høster Fordel af Statsbidraget. Kun naar de er under 45 Aar og indmelder sig inden et halvt Aar efter Lovens Ikrafttræden, slipper de med

det i Loven fastsatte Bidrag, ellers maa de betale mere.

Udredelsen af Bidragene, der ophører ved 70 Aars Alderen, foregaar efter tysk Mønster. Det er Arbejdsgiverne, der skal sørge for Indbetalingen, og for saa vidt Arbejderen skal betale noget Bidrag, er Arbejdsgiveren berettiget til at fradrage det i hans Løn. Arbejdsgiverne køber paa Postkontorerne Mærker, som opklæbes eller anbringes paa de forsikredes Kort eller i deres Bøger. Disse Bøger eller Kort er den forsikredes Bevis for, at Bidragene er erlagte.

For Irland er fastsat andre (lavere) Bidragssatser. Ydelserne bestaar i fri Læge og Medicin, fri Behandling i Tuberkulosesanatorier og andre Institutioner til Behandling af særlige Sygdomme, som udpeges af Indenrigsministeriet med Finansministeriets Billigelse (saasom Kræft), fra den 4de Sygedag Dagpenge, 10 sh. for Mænd, 7 sh. 6 d. for Kvinder i indtil 26 Uger. Vedbliver Sygdommen eller Uarbejdsdygtigheden, efter at Dagpengene er ophørte, ydes der 5 sh. om Ugen baade til Kvinder og Mænd, saa længe vedkommende er ude af Stand til at arbejde paa Grund af Sygdommen eller Uarbejdsdygtigheden (Invalidere)*). Endelig ydes en Barselunderstøttelse paa 30 sh. til forsikrede Kvinder, enten de er gifte eller ugifte, samt til ikke forsikrede Kvinder, der er gifte med forsikrede Mænd.

*) Ved Invaliditet synes Loven at forstaa fuldstændigt Tab af Erhvervsevne — ikke som den tyske Invaliditetslov Mangel paa Evne til at fortjene en Trediedel af den sædvanlige Arbejds-løn. Det er klart nok, at dette vil give Anledning til megen Utilfredshed blandt Krøblinge og lign. delvis uarbejdsdygtige.

Retten til Dagpenge og Invaliderende bortfalder ved 70 Aars Alderen. Saa træder nemlig Alderdoms-pensionsloven til. Derimod vedbliver Retten til Læge og Medicin samt Sanatorieophold. Ret til Lægehjælp indtræder først 6 Maaneder efter Lovens Ikrafttræden, til Dagpenge, naar 26 Ugers Bidrag er ydet og 26 Uger gaaet efter Indtrædelse i Forsikringen, til Invaliderende, naar 104 Ugebidrag er ydet og til Barselhjælp, naar 26 — i Tilfælde af frivillig Forsikring 52 — Ugebidrag er ydet.

Ugifte Personer under 21 Aar, der ikke har Slægtninge, som er helt eller delvis økonomisk afhængige af dem, faar, hvis de er Mænd, kun 6 sh. om Ugen i Sygepenge i de første 13 Uger og 5 sh. om Ugen i de følgende 13 Uger. Er de Kvinder, bliver Sygepengene henholdsvis 5 og 4 sh., og deres Invaliderende udgør kun 4 sh. om Ugen. Reduktion af Sygepengene finder ligeledes Sted for Personer over 50 Aar, som bliver forsikrede inden et Aar efter Lovens Ikrafttræden, uden at der er betalt mindst 500 Ugebidrag for dem; samt for Personer, der efter Aarets Udløb er over 17 Aar gamle, dog saaledes at der ikke ydes disse sidste under 5 sh. om Ugen.

Staar en tvangsforsikret Person i Restance for Bidrag for et Tidsrum af under 13 Uger i Gennemsnit aarlig, siden hans Indtræden i Forsikringen, reduceres hans Sygepenge indtil 5 sh. om Ugen. Er Restance-tiden over 13 Uger, men under 26 Uger, bortfalder Kravet paa Sygepenge, men først naar den er over 26 Uger, bortfalder ethvert Krav. Som Restancetid regnes ikke det Tidsrum, da en forsikret modtager Syge- eller Invaliditetsunderstøttelse, samt for Kvinder,

der har Ret til Barselhjælp, 2 Uger før og 4 Uger efter Fødselen. Endelig kan de anerkendte Selskaber indenfor visse Grænser undlade at anse den Tid, hvor et Medlem er arbejdsløs, som Restancetid.

Saa længe en forsikret opholder sig paa et Sygehus, Sanatorium ell. lign., udbetales hans Sygepenge til hans paarørende.

Som en Indrømmelse til Lægerne er der fastsat en Indskrænkning i de forsikredes ubetingede Ret til Læge og Medicin, idet det kan bestemmes, at Personer, hvis Indtægter overskrider en vis Grænse, selv maa sørge for Læge og Medicin. De faar da udbetalt, hvad deres Behandling vilde koste, saafremt de fik fri Læge og Medicin. og maa saa selv betale Lægen det overskydende. Det anses dog for tvivlsomt, om der vil blive gjort Brug af denne Bestemmelse*).

Sanatoriebehandling kan efter Forsikringskomiteernes Bestemmelse udstrækkes til den forsikredes Slægtninge (Hustru og Børn), selv om de ikke er forsikrede**). Til Opførelse af Sanatorier bevilges 1½ Mill. £. Til deres Drift tages i sh. 3 d. aarlig for hver

*) Jfr. Fr. Glaser: Die britische Kranken-, Invalide- und Arbeitslosenversicherung i Soziale Praxis XXI Sp. 389.

***) I denne Forbindelse kan det nævnes, at det er blevet indvendt mod Loven, at den ikke virker tilstrækkeligt forebyggende, fordi den ikke — som f. Eks. den danske Sygekasselov — sikrer Børn Sygebehandling. Under Lovens Behandling erklærede imidlertid Lloyd George, at det var hans Ønske at understøtte de Skolemyndigheder, som vilde lade Skolebørn underkaste Lægebehandling og paa denne Maade udvide Skolelægenes Virksomhed. Ved Samarbejde med Forsikringsebedsmændene vil Skolemyndighederne saaledes kunne supplere Loven. Jfr. Percy Alden i Annalen für soziale Politik und Gesetzgebung I S. 550.

forsikret Person af Forsikringsfonden. Desuden ydes et Statstilskud af 1 d. for hver Person.

Hvad Forholdet til Lægerne angaar, bestemmer Loven, at enhver Forsikringskomité skal træffe Overenskomst med kvalificerede Læger i Henhold til Forskrifter, som gives af Centraladministrationen. Komiteen skal udarbejde og offentliggøre Lister over de Læger, som er villige til at behandle forsikrede Personer. Paa denne kan enhver kvalificeret Læge fordre sig optaget. Enhver forsikret kan blandt de paa Listen opførte Læger vælge den, han ønsker at blive behandlet af, forudsat at vedkommende Læge gaar ind derpaa. Det skal nærmere fastsættes, for hvor lang en Periode dette Valg gælder. De forsikrede, som ikke har valgt nogen Læge, eller er blevne vragede af den, de har valgt, fordeles blandt de paa Listen opførte Læger, saa vidt muligt efter Aftale med disse.

Forsikringens Bærere bliver de anerkendte Selskaber. Flertallet af disse vil utvivlsomt de før Loven eksisterende Sygekasser (Friendly Societies) blive. Men Forsikringen kan ogsaa overtages af Fagforeninger, private Forsikringsselskaber, Arbejdsgivere o. s. v. Selskaberne skal imidlertid opfylde visse Betingelser. Selskabet eller den Afdeling af det, som giver sig af med den tvungne Forsikring, maa ikke drives i Erhvervsøjemed. De forsikrede Medlemmer skal have absolut Kontrol med Selskabets Forretningsførelse og Ret til at vælge og fjerne Bestyrelsen, Æresmedlemmer maa ikke stemme i alle Spørgsmaal, som vedrører Tvangsforsikringen. Er Selskabet oprettet af en Arbejdsgiver, maa denne ikke repræsenteres ved mere end en Fjerdedel af Bestyrelsen. Valget af Bestyrelse skal ske

ved hemmelig Afstemning, og det maa ikke gøres til Betingelse for Antagelse til Beskæftigelse hos Arbejdsgiverne, at vedkommende Arbejder skal indmelde sig i Selskabet.

Et ånerkendt Selskab er berettiget til at afvise enhver, der søger Optagelse i det, blot med den Undtagelse, at ingen kan afvises alene paa Grund af sin Alder. For at de anerkendte Selskaber ikke skal lide Tab ved at antage gamle Folk paa de i Loven foreskrevne Betingelser, godskrives der deres Reservefond et Beløb, der holder dem skadesløse.

Anerkendte Selskaber, som ved den forsikrings-tekniske Undersøgelse viser sig at have mindre end 5000 Medlemmer, bliver forenede med andre Selskaber i det samme Distrikt med Hensyn til den Del af deres Økonomi, som vedrører Gennemførelsen af Loven. De kan ogsaa frivilligt danne en Fællesforening med en central Finanskomite, forudsat at det samlede Medlemsantal er højere end 5000, og at de underkaster sig de foreskrevne Vilkaar med Hensyn til Fordelingen af Risikoen.

De anerkendte Selskaber maa aflægge Regnskab paa foreskreven Maade, underkaste sig Revision af Revisorer, der udnævnes af Finansministeriet, samt hvert tredje Aar en forsikringsteknisk Undersøgelse. Viser der sig Overskud, kan dette anvendes til at yde Medlemmerne større Fordele end de sædvanlige. Viser der sig at være Underskud, skal Ballance tilvejebringes i Løbet af tre Aar enten ved Forøgelse af Bidragene eller ved Forringelse af Ydelserne.

Indtil den 1. Januar 1915 gælder følgende Regler for dem, der ikke er Medlemmer af anerkendte

Selskaber. De Bidrag, der ydes af eller for dem, opføres i en særlig Fond, der kaldes Postkontor-Fonden. De har kun Krav paa Understøttelse for saa vidt deres eget og Arbejdsgiverbidraget samt Statstilskudet strækker til, efter at deres Andel i Udgifterne til Administration, Lægehjælp og Sanatorium er fradraget. Dog ydes Lægehjælp og Sanatorieophold til Udgangen af det løbende Aar, og Forsikringskomiteen kan, hvis den har Midler dertil og finder det rimeligt, tillade vedkommende Postkontor-Indskyder at nyde denne Hjælp ogsaa for længere Tid. Dør en Postkontor-Indskyder, faar hans Arvinger fire Syvendedele (hvis vedkommende er en Kvinde, Halvdelen) af hans Tilgodehavende udbetalt. —

Alle Bidragene og Statstilskudet, som ikke indgaar i Postkontorfonden, indbetales til en fælles Fond, The National Health Insurance Fund, Forsikringens Clearing-House, som administreres af de af Regeringen udnævnte Embedsmænd (Insurance Commissioners). Af denne Fond udbetales de Beløb, som de anerkendte Selskaber og Forsikringskomiteerne behøver til de lovbefalede Ydelser og disses Administration. Da »Loven vil gøre os alle 16 Aar gamle, forsikringsmæssigt set«, krediteres der de anerkendte Selskaber den Sum, som vil være nødvendig til at dække det Tab, som opstaar ved, at Selskaberne optager Medlemmer, der er mere end 16 Aar gamle. Til Afskrivning af denne Kredit tilbageholder Insurance Commissioners $1\frac{5}{9}$ d. af Mændenes og $1\frac{1}{2}$ d. af Kvindernes Ugebidrag.

Insurance Commissioners udnævnes af Finansministeriet og har et Hovedkontor i London med Filialer, hvor det findes nødvendigt. De ansætter Embeds-

mænd, Inspektører osv. De udnævner endvidere et Raad, bestaaende af Repræsentanter for Arbejdsgiverforeninger, anerkendte Selskaber, af Læger og andre Personer, deriblandt mindst to Kvinder. Raadets Opgave er at yde Commissioners Bistand ved Lovens Gennemførelse. Der vælges særlige Kollegier af Commissioners for Skotland, Irland og Wales, hvert med sit særlige Fond.

Særlig Interesse knytter der sig til de saakaldte Forsikringskomiteer (Insurance Committees), hvoraf der oprettes en i hvert Grevskab (62) og hver større By (75). De bestaar af mindst 40 og højst 80 Medlemmer, hvoraf $\frac{3}{5}$ skal være Repræsentanter for de forsikrede (Postkontorindskydere), $\frac{1}{5}$ vælges af Kommunalraadet, to vælges af Lægeforeninger, et til tre efter Komiteens Størrelse skal være Læger, valgte af Kommunalraadet, medens Resten vælges af Insurance Commissioners. Det er disse Komiteer, der administrerer Lægehjælp og Sanatoriebehandling, medens de anerkendte Selskaber administrerer Sygepenge, Invaliderente og Barselhjælp. For Postkontor-Indskydernes Vedkommende administreres disse sidste Ydelser dog ogsaa af Komiteerne.

Loven har altsaa truffet den højst ejendommelige og interessante Ordning, at Administrationen af Lægebehandlingen ganske undrages de anerkendte Selskaber og henlægges under den nye offentlige Myndighed, i hvilken de forsikrede er født Flertal, og som vil komme til at udgive en Sum af 54 Mill. Kr. aarlig. Forsikringskomiteerne søger at opnaa en Overenskomst med Selskaberne i Distriktet om, hvor meget disse skal betale Komiteerne for hver forsikret Person for Lægebehandling. Opnaas

Overenskomst ikke, fastsættes Beløbet af Commissioners og betales direkte til Komiteen. Skulde den Sum, som staar til Komiteens Raadighed, ikke slaa til, betales Deficit af Finansministeriet og Grevskabsraadet, hver med Halvdelen — formentlig efter en forudgaaende kritisk Undersøgelse. Fordelen for de anerkendte Selskaber er indlysende: de ved, hvad de har at give ud til Lægebehandling og er altsaa ikke udsatte for ubehagelige Overraskelser paa dette Omraade. De anerkendte Selskaber betaler Komiteernes Administrationsudgifter med 1 d. pr. Medlem aarlig.

Et betydningsfuldt og udstrakt Virkefelt er der givet Forsikringskomiteerne gennem Lovens Bestemmelser om, hvad der skal foretages for at forbedre de hygiejniske Tilstande, hvorunder Befolkningen lever. Paa Insurance Commissioners Forlangende skal de foretage Undersøgelser angaaende de forsikredes Sundhedstilstand, meddele statistiske Oplysninger og fremkomme med Forslag til Forbedring af Forholdene. De skal foranstalte Foredrag og offentliggøre Skrifter angaaende Sundhedsforhold og kan i den Anledning træffe Aftaler med Skolemyndigheder, Universiteter og andre Institutioner.

Dersom en Forsikringskomité (eller Insurance Commissioners eller et anerkendt Selskab) mener, at en usædvanlig stor Sygelighed blandt forsikrede Personer kan henføres til de Forhold, hvorunder de arbejder, til daarlige Boligforhold, for ringe eller daarlig Vandforsyning, Forsømmelse med Hensyn til Overholdelse af Fabriklovgivning, Sundhedslovgivning osv.; kan den stille Krav til den, der menes at have Skylden, hvad enten det er en Privatmand eller en offentlig Myndighed, om

at udrede den ekstra Udgift, som er forvoldt den ved Forsømmelsen. Opnaas der ikke en Overenskomst med den paagældende, kan Komiteen anmode Regeringen om at lade foretage en Undersøgelse ved en kompetent Person. Kommer denne Undersøger til det Resultat, at Sygeligheden i et Tidsrum af ikke mindre end tre Aar forud for Undersøgelsen — hvis der har været epidemisk, endemisk eller smitsom Sygdom, i en hvilken som helst kortere Periode — har været mere end 10 % højere, end man kunde vente, kan han paalægge de skyldige at udrede den ekstra Udgift, som er paaført Selskaberne. Med High Courts Tilladelse kan Undersøgerens Afgørelse eksekveres paa samme Maade som en Dom. —

I Slutningsbestemmelserne fastsættes det, at Spørgsmaal angaaende Forsikringspligt og Bidragspligtens Størrelse afgøres af Insurance Commissioners, dog at Spørgsmaalene under visse Forhold kan indbringes for Domstolene. Endvidere gives Bestemmelser om Afgørelse af Stridigheder mellem Selskaberne og deres Afdelinger samt mellem de forsikrede og Selskaberne eller Forsikringskomiteerne; Afgørelsen træffes som Regel af Insurance Commissioners eller af Voldgiftsmænd, der er udnævnte af dem.

Endnu skal nævnes en interessant socialpolitisk Bestemmelse, hvorefter Udpantning, Eksekution eller Udsættelse ikke kan foretages hos en forsikret Person, der modtager Sygeunderstøttelse, saafremt hans Læge attesterer, at de omtalte Forretninger ikke kan foretages uden Fare for hans Liv. Erklæringen kan dog kun gives for en Uge ad Gangen, og den kan ikke fornyes længere end til der er gaaet 3 Maaneder fra

den første Attests Udstedelse. Stiller den syge ikke Sikkerhed for Betalingen af sin Gæld, kan Forretningens Foretagelse overhovedet ikke udskydes over en Maaned. —

Den tvungne Arbejdsløshedsforsikring er kun et første prøvende Skridt. Viser det sig, at man faar fast Grund under Fødderne, er det Hensigten at gaa videre. Helt lille er Skridtet dog ikke. Man har beregnet, at Forsikringen vil omfatte omtrent $2\frac{1}{2}$ Mill. Arbejdere. Det er dem, der er beskæftigede ved Husbygning af enhver Art; Bygning af Jernbaner, Dokker, Havne, Kanaler, Dæmninger, Broer, Moler o. lign.; Skibsbygning; Maskinindustrien; Jernstøberier; Vognbygning og Savskærerier. Forsikringspligten omfatter alle Kropsarbejdere i de paagældende Industrier fra 16 Aars Alderen. Forsikringsbidragene udredes og opkræves af Arbejdsgiveren paa samme Maade som ved Sygeforsikringen. Deres Størrelse og Fordeling paa Arbejdsgivere, Arbejdere og Stat vil fremgaa af nedenstaaende Oversigt, hvor Tallene angiver Ugebidraget i Pence.

	Arbejder	Arbejdsgiver	Stat	Ialt
Beskæftiget mere end to Dage	$2\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	$1\frac{2}{3}$	$6\frac{2}{3}$
Beskæftiget i to Dage .	2	2	$1\frac{1}{3}$	$5\frac{1}{3}$
Beskæftiget en Dag ...	1	1	$\frac{2}{3}$	$2\frac{2}{3}$
Arbejderen under 18 Aar gammel	1	1	$\frac{2}{3}$	$2\frac{2}{3}$

Det vil ses, at $37\frac{1}{2}\%$ af Præmien falder paa de forsikrede, lige saa meget paa Arbejdsgiverne og 25%

paa Staten *). I det oprindelige Forslag var der fastsat det samme Ugebidrag uden Hensyn til Beskæftigelsens Varighed, hvilket indeholdt en stærk Opfordring til Arbejdsgiverne til at beskæftige den samme Mand hele Ugen igennem. Bestemmelserne om, at der skal betales et mindre Bidrag ved kortere Beskæftigelse, er indsatte efter Arbejderpartiets Ønske. Det vil ses, at der dog fremdeles er en Fordel for Arbejdsgiverne ved stadig Beskæftigelse.

Med mindre andet foreskrives, skal den egentlige Arbejdsløshedsunderstøttelse udgøre 7 sh. Arbejdere, der er under 17 Aar gamle, faar dog ingen Understøttelse, og Arbejdere mellem 17 og 18 Aar faar kun Halvdelen af Normalydelsen.

Arbejdsløsheden regnes at begynde fra det Tidspunkt, da vedkommende stiller Krav paa Understøttelse, og denne løber da først efter en Uges Forløb. Den kan, med mindre andet bestemmes, kun ydes i 15 Uger i Løbet af en Periode paa 12 Maaneder, og der kan ikke ydes mere end en Uges Understøttelse for hver fem Bidrag, der er betalt af den arbejdsløse i Henhold til Loven. Dog kan Arbejde i en forsikringspligtig

*) Til Sammenligning skal anføres, at efter den danske Arbejdsløshedsforsikringslov af 9. April 1907 yder Staten $33\frac{1}{3}$ af Præmien; Arbejdsgiverbidrag findes ikke, men Kommunerne kan yde $\frac{1}{6} = 16\frac{2}{3}$ $\%$. Paa Arbejderne kan der altsaa i det for dem gunstigste Tilfælde falde 50 $\%$ af Præmien. Da Kommunebidraget ikke er obligatorisk, kan de i værste Fald komme til at yde $66\frac{2}{3}$ af Præmien. Af Arbejdsløshedsinspektørens sidste Beretning til Indenrigsministeren fremgaar det, at det frivillige Kommunetilskud har udgjort 13,5 $\%$. Som Følge heraf har Medlemmernes Andel af Præmien udgjort 53,2 $\%$, medens 46,8 $\%$ er betalt af Stat og Kommune. I samtlige danske anerkendte Arbejdsløshedskassers Vedtægter er det fastsat, at der om fornødent kan paalignes Medlemmerne Ekstrabidrag.

Virksomhed før Lovens Ikrafttræden regnes Arbejderne til Gode i saa Henseende.

For at opnaa Understøttelse maa den forsikrede bl. a. bevise, at han har været beskæftiget som Arbejder i en forsikringspligtig Virksomhed i mindst 26 Uger i de foregaaende fem Aar, og at han er arbejdsdygtig, men ude af Stand til at opnaa »passende Beskæftigelse«.

Spørgsmaalet om, hvad der forstaas ved »passende Beskæftigelse«, hører jo til Arbejdsløshedsforsikringens mest omstridte Problemer. I saa Henseende indeholder Loven vigtige principielle Afgørelser. En Arbejder regnes stadig for arbejdsløs i Lovens Forstand, selv om han har nægtet at modtage Arbejde, som tilbydes ham, hvor Arbejdet er stanset som Følge af en Arbejdskonflikt, eller selv om han ikke vil arbejde i det Distrikt, hvor han sidst var beskæftiget, for en lavere Løn eller paa mindre gunstige Betingelser end dem, han var vant til i sin sædvanlige Beskæftigelse i det paagældende Distrikt, eller som han vilde have opnaaet, hvis hans Beskæftigelse var bleven fortsat, samt endelig selv om han undslaar sig ved at arbejde i et andet Distrikt til en lavere Løn eller paa mindre gunstige Vilkaar end dem, der er aftalte mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer i Distriktet, eller, hvis saadanne Aftaler ikke eksisterer, er anerkendte som passende af gode Arbejdsgivere i Distriktet.

En Arbejder, der har mistet sin Plads paa Grund af en Arbejdskonflikt i den Virksomhed, hvor han var beskæftiget, har ingen Ret til Arbejdsløshedsunderstøttelse, saa længe Konflikten varer, med mindre han under Konflikten i god Tro (∴ ikke i den Hensigt at

opnaa Understøttelse) har faaet Ansættelse i en anden forsikringspligtig Virksomhed. I denne Forbindelse regnes de forskellige Dele af en samlet Virksomhed, som i og for sig kunde drives som særskilte Virksomheder, for at være selvstændige Bedrifter.

Mister en Arbejder sin Plads paa Grund af daarlig Optørrelse, eller forlader han den uden rimelig Grund, er han udelukket fra Understøttelse i 6 Uger fra det Tidspunkt, da han fratraadte Pladsen.

Krav om Understøttelse rettes til Forsikringsembedsmanden (Insurance Officer), der er knyttet til Arbejdsanvisningskontorerne. Nægter han at give Understøttelse, kan Arbejderen forlange, at Afgørelsen skal forelægges en Voldgiftsret, bestaaende af lige mange Arbejdsgivere og Arbejdere med en Formand, som vælges af Board of Trade. Vil Embedsmanden ikke rette sig efter Voldgiftsrettens Henstilling (recommendations), kan Sagen forelægges en af Kongen udnævnt Opmand, hvis Afgørelse er endelig. Vil Embedsmanden ikke selv afgøre Spørgsmaalet, kan han forelægge det for Voldgiftsretten, hvis Afgørelse da er endelig.

Alle Arbejdsgiver- og Arbejderbidrag samt Stats-tilskudet samles i en af Board of Trade styret Arbejdsløshedsfond. Heraf udbetales Understøttelserne, hvilket kan ske gennem Postkontorerne. Naar syv Aar efter Lovens Ikrafttræden er gaaede, og Board of Trade finder, at Arbejdsløshedsfonden er enten for stor eller for lille til at opfylde sine Forpligtelser, eller at Præmierne er for høje eller for lave i et vist Fag eller Dele af et saadant, kan det indenfor visse Grænser forandre Arbejdsgivernes og Arbejdernes Bidrag,

bl. a. under Hensyn til den forskellige Risiko i de forskellige Fag.

Kan Arbejdsløshedsfonden ikke opfylde sine Forpligtelser, kan Finansministeriet laane den indtil 3 Mill. £. Men Finansministeriet kan da paalægge Board of Trade at forhøje Bidragene eller nedsætte Understøttelserne indenfor visse Grænser, saa længe det findes fornødent.

Board of Trade kan ved en særlig Bestemmelse*) udvide Tvangsforsikringen til andre Fag end dem, der er opførte i Loven. De Fag, som ikke er underkastede Forsikringstvungen, er iøvrigt ikke helt uberørte af Loven, idet denne bestemmer, at Board of Trade med Finansministeriets Samtykke kan godtgøre Foreninger, som ikke har Erhvervsøjemed, og som giver Arbejdsløshedsunderstøttelse til deres Medlemmer, indtil en Sjettedel af deres Udgifter til dette Formaal, hvad enten Medlemmerne hører under Tvangsforsikringen eller ikke. Ved Tilskudets Beregning tages dog ikke større Understøttelse end 12 sh. om Ugen i Betragtning.

Medens Hovedreglen er den, at Gennemførelsen af Forsikringen sker ved Hjælp af Statens Embedsmænd og med Anvendelse af Arbejdsanvisningskontorerne, bestemmer Loven, at Fagforeninger, som yder Arbejdsløshedsunderstøttelse til deres Medlemmer, kan faa udbetalt af Arbejdsløshedsfonden en Sum, der svarer til, hvad de paagældende Medlemmer vilde have faaet udbetalt i Arbejdsløshedsunderstøttelse i Henhold til

*) Special order, en administrativ Bestemmelse, der skal forelægges Parlamentet, som kan ophæve den.

Loven. Dog kan Fagforeningen ikke faa udbetalt mere end tre Fjerdedele af, hvad den selv har ydet sine Medlemmer i Arbejdsløshedsunderstøttelse i den paagældende Periode. Hensigten med den sidste Bestemmelse er naturligvis dels at gøre Fagforeningerne økonomisk interesserede i, at Medlemmerne ikke faar uhjemlet Understøttelse, dels at opmuntre dem til at sikre deres Medlemmer en højere Understøttelse end den, der tilkommer dem efter Loven. Fagforeningerne faar den ovenfor omtalte Godtgørelse af en Sjettedel af deres Udgifter, hvortil dog ikke regnes den Sum, der udbetales dem af Arbejdsløshedsfonden. For Fagforeningsmedlemmerne bestaar Fordelen ved den omtalte Ordning navnlig deri, at de faar deres Arbejdsløshedsunderstøttelse udbetalt paa ét Sted, medens de ellers skulde hente 7 sh. paa Arbejdsanvisningskontoret, og den yderligere Hjælp, de havde sikret sig gennem Fagforeningen, paa dennes Kontor.

En Del af Lovens Bestemmelser har til Formaal at gøre Arbejdsforholdet mere stadigt (Decasualisation of labour). Saafremt en Arbejdsgiver inden Udløbet af en Maaned efter et Kalenderaar eller en anden Periode af 12 Maaneder paaviser overfor Board of Trade, at han har beskæftiget en Arbejder stadig i den omtalte Periode, og at der er ydet mindst 45 Ugebidrag for vedkommende Arbejder, skal han være berettiget til at faa refunderet af Arbejdsløshedsfonden saa meget, som svarer til en Trediedel af det Bidrag, han selv har betalt for den paagældende Arbejder. Naar der er fastsat 45 Ugebidrag, er det af Hensyn til, at Arbejderen kan have forsømt paa Grund af Sygdom ell. lign. Hvis en Arbejdsgiver i en daarlig

Forretningsperiode har nedsat Arbejdstiden for sine Arbejdere i Stedet for at afskedige nogle eller alle, og han ikke har fradraget den Del af Bidragene, som Arbejderne skal udrede, i disses Løn, kan han efter nærmere Regler, som fastsættes af Board of Trade, faa saa vel sit eget som Arbejderbidraget tilbagebetalt af Arbejdsløshedsfonden. Til at gøre Arbejdsforholdet mere stadigt menes en Bestemmelse ogsaa at ville bidrage, hvorefter en Arbejder, der har fyldt sit 60de Aar, og som har betalt Bidrag for mindst 500 Uger, kan faa de af ham betalte Bidrag tilbagebetalt + $2\frac{1}{2}\%$ Rente, men med Fradrag af, hvad han har faaet udbetalt i Arbejdsløshedsunderstøttelse. Dør han efter det 60de Aar, tilkommer der hans Arvinger en lignende Ret*).

I denne Forbindelse kan nævnes en ejendommelig Bestemmelse, som har et meget »Webbsk« Præg, hvorefter en Forsikringsembudsmand, der finder, at en Arbejders Mangel paa Evne til at faa og beholde Arbejde ligger i utilstrækkelig Dygtighed eller Kundskab, kan tilbyde vedkommende en passende Lejlighed til at ind-

*) Det er klart, at disse Bestemmelser — hvortil ogsaa hører den foran omtalte, hvorefter det betaler sig bedre at beskæftige een Arbejder hele Ugen igennem i Stedet for flere efter hinanden — ikke forøger Efterspørgselen efter Arbejde. Hvis de derfor virkelig gør Arbejdsforholdet mere stadigt, vil Følgen blive, at en Del Arbejdere, som tidligere fik Arbejde nu og da, saa godt som helt vil blive udelukkede derfra. Den »Halvbeskæftigelse«, som nu til Dels tilslører Arbejdsløshedens fulde Udstrækning, vil bortfalde. Hvad skal der da gøres for at skaffe dem, som hele Arbejdsløshedens Byrde væltes over paa, noget at bestille? Dette mener B. og S. Webb kan naas ved Forkortelse af Arbejdstiden for Arbejdere ved Jernbane, Sporveje og Omnibuser, for unge Mennesker i Uddannelsestiden, samt ved at fritage Enker med Børn for at gaa paa Arbejde.

hente det forsømte paa Arbejdsløshedsfondens Bekostning. Vægrer Arbejderen sig herved, eller viser han sig uforbederlig, tages dette i Betragtning ved Afgørelsen af, hvad der er »passende Beskæftigelse« for ham.

Naar Arbejdsanvisningskontorerne benyttes til Lovens Gennemførelse, er det naturligvis, fordi disses Opgave netop er at skaffe arbejdsløse Arbejde. Det er derfor af stor Betydning, at Arbejdsgiverne saa vidt muligt benytter sig af disse Kontorer. For at opmuntre hertil bestemmer Loven, at en Arbejdsgiver kan træffe en Overenskomst med et Arbejdsanvisningskontor, hvorefter dette overtager alle de ham efter Loven paahvilende Pligter (Klæbning af Forsikringsmærker osv.). I saa Fald regnes flere paa hinanden følgende Arbejdsperioder af den samme eller flere Arbejdere, naar disse er antagne gennem Arbejdsanvisningskontoret af Arbejdsgiveren, for en enkelt Arbejdsperiode, i hvilken en Arbejder har arbejdet. Har Arbejdsgiveren i Løbet af en Uge antaget først en Mand i 3 Dage og derefter atter en i 3 Dage, skal han kun betale for en enkelt Mand, hvorimod han uden saadant »Abonnement« skulde betale for to. Omvendt slipper Arbejderne med et Ugebidrag, selv om de har arbejdet hos flere Arbejdsgivere i Ugens Løb, naar Arbejderne har faaet Arbejde gennem Anvisningskontoret, og de paagældende Arbejdsgivere er »Abonnenter«. —

Den her forsøgte Gengivelse af Lovens Bestemmelser er selvfølgelig ufuldstændig. Men selv en nøjagtig Gennemgang af Loven vil kun give et mangelfuldt Billede af, hvorledes den vil komme til at virke i Praksis. Den indeholder nemlig en overordentlig Mængde af, hvad man i det engelske parlamentariske Billedsprog

kalder »Skeletparagrafer«. Med en overordentlig Tilidsfuldhed har man overladt til Administrationen at give disse Paragrafer Kød og Blod paa. Navnlig de saakaldte »Insurance Commissioners«, der har med Gennemførelsen af Syge- og Invaliditetsforsikringen at gøre, er udrustede med en Magtfuldkommenhed, der fra et dansk Synspunkt synes ganske svimlende. Deres Myndighed er, som det er blevet sagt*), baade lovgivende (Regulativer, Tabeller osv.), judiciel (kun faa af deres Afgørelser kan indbringes for Domstolene) og administrativ. Men desto større bliver deres Ansvar. Opgaven er uhyre vanskelig, og det vil afhænge af deres Dygtighed, om Loven bliver en Fiasko eller ej**).

Til Slutning nogle Tal. Antallet af Personer, der bliver tvangsforsikrede mod Sygdom og Invaliditet, antages at blive 13,1 Mill., hvoraf 9,2 Mill. Mænd og 3,9 Mill. Kvinder. Postkontorindskyderne menes at ville blive ca. 800000, men derom kan man ikke have nogen virkelig begrundet Mening. Frivillig Forsikring

*) Thomas Smith: Everybody's Guide to the National Insurance Act. London 1912.

***) I Underhusmødet den 28. November 1911 røbede Lloyd George, hvem han agtede at udnævne. Antallet bliver 6. Formand bliver Sir Robert Morant, der har gjort sig bekendt som Pædagog. (Han har i syv Aar været Lærer for den kongelige Familie i Siam og organiseret dette Lands offentlige Undervisning, endvidere været Permanent Secretary i Board of Education). Blandt de øvrige Medlemmer kan nævnes Shackleton, der begyndte sin Karriere som Bomuldsvæver og gennem Fagforeningsbevægelsen og Parlamentet arbejdede sig op til at blive »Senior Labour Adviser to the Home Office«. Det kvindelige Medlem, Miss Mona Wilson, har gjort sig bekendt som Charles Booths, Rowntrees og fleres Medarbejder ved Undersøgelser af sociale Forhold, navnlig blandt Kvinder. Hun er Medlem af et Lønningsnævn, oprettet i Henhold til den bekendte Trade Board Act.

staar aaben for 2,12 Mill., hvoraf 1,58 Mænd og 0,54 Kvinder. Medlemmerne af de anerkendte Selskaber beregnes at ville yde 13,26 Mill. £ i 1912—13 og 23,43 Mill. £ i 1932—33. Statens Udgifter vil i 1912—13 udgøre 1,47 Mill. £, i 1932—33 6,24 Mill. £. Forsikringsydelse og Administrationsudgifterne beregnes at ville udgøre 5,4 Mill. £ i 1912—13 og 25,33 i 1932—33. Som Følge af, at alle Personer under 65 Aars Alderen fra Begyndelsen af skal betale Bidrag, som om de var 16 Aar gamle, paadrages der Fonden en Gæld af 66 Mill. £, altsaa over 1 Milliard Kroner. Denne Gæld skal afbetales i en Periode af 18½ Aar, ved at der tilbageholdes 1⁵/₉ d. af en Mands og 1¹/₂ d. af en Kvindes Ugebidrag. Som Følge heraf bliver det virkelige Statstilskud kun ³/₄ d. af det første Aar, hvorefter det stiger, til Gælden er afbetalt.

Følgen af denne Bestemmelse er iøvrigt den for de ældre Friendly Societies behagelige, at de Fonds, de har haft som Reserver, nu bliver frigjorte og kan anvendes til forøgede Ydelser, nedsat Kontingent osv.

Antallet af de mod Arbejdsløshed forsikrede menes at blive 2,421000. Heraf var i 1909 462288 Fagforeningsmedlemmer, hvoraf atter 350000 var sikrede mod Arbejdsløshed paa anden Maade end ved Rejseunderstøttelse. Man er gaaet ud fra en Arbejdsløshedsprocent af 8,6. svarende til 26,8 Dages Arbejdsløshed pr. Medlem pr. Aar. Den gennemsnitlige Udgift menes at ville udgøre 18 sh. 3 d. om Aaret, Indtægten 1 £, saaledes at der skulde fremkomme et Overskud paa 1 sh. 9 d. pr. Medlem om Aaret. Disse Beregninger er naturligvis højst usikre.

Lovens Ikrafttræden er fastsat til den 15. Juli 1912,

den kan imidlertid for Syge- og Invaliditetsforsikringens Vedkommende udsættes til den 1. Januar 1913, for Arbejdsløshedsforsikringens til den 1. Oktober 1912.

V.

I Forsikringsloven af 1911 træffer man som Forsikringens Bærere baade Friendly Societies og Fagforeninger, gamle Bekendte, som har vokset sig store og mægtige under den økonomiske Liberalismes Herredømme og er blevene navnkundige som nogle af dens gavnligste Frembringelser. Den berømte specifikt engelske Konservatisme har altsaa vundet en ny Sejr. Under en nogenlunde uforandret Overflade er der foregaaet en Revolutionering af Opfattelserne og Institutionernes virkelige Indhold. Engelske Arbejderes »Selvhjælpsbestræbelser« ytrer sig nu i, at der ugentlig trækkes Beløb fra deres Løn, som sammen med Arbejdsgiverbidrag og Statstilskud danner uhyre Fonds, hvoraf de understøttes til Dels ved Hjælp af et vældigt Regeringsmaskineri, som har overtaget Funktioner, de tidligere selv maatte udføre. Naturligvis er disse store Ændringer i Tilstanden Følgen af nye Opfattelser af Socialpolitikens Maal og Midler. Det er jo ikke vanskeligt blandt Englands socialpolitiske Forfattere at nævne berømte Navne, hvis Indehavere allerede i forrige Aarhundrede forberedte den ny Tid. De første praktiske Udslag af denne Bevægelse paa Socialforsikringens Omraade ligger allerede et ikke saa kort Stykke Tid tilbage. Det var i Virkeligheden Ulykkesforsikringsloven af 1897, som paalagde Arbejdsgiverne at yde Erstatning til deres tilskadekomne Arbejdere, hvil-

ket af en Kommentator til Loven betegnes som næsten latterlig ulogisk*), der indledede den ny Æra. Den ændrede Opfattelse har ikke alene givet sig Udslag paa den sociale Forsikrings Omraade. Et karakteristisk Vidnesbyrd er det saaledes, at engelske Arbejdere, som tidligere holdt paa den glidende Skala, nu stiller Krav om en lovfæstet Minimumsløn.

Selve Lovenes Eksistens vil ogsaa øve sin Virkning. Der vil vokse nye Generationer op, som vil finde de nye Institutioner og faa helt nye Begreber om social Ret og social Pligt. Det er ikke saa underligt, at engelske Forfattere med Ængstelse spørger, hvilke moralske Følger denne Lovgivning vil faa. Dette Spørgsmaals Betydning føles maaske stærkere i England end andetsteds. Webb'erne siger i »Prevention of Destitution« S. 174, at for en Statsmand er Spild af Penge til en unødvendig offentlig Foranstaltning af ringe Betydning i Sammenligning med Spild af »Karakter«.

Der er saa meget mere Grund til at skue fremad, som det er utvivlsomt, at man snart vil skiide videre paa den Vej, man er slaaet ind paa. Det er ganske interessant at sammenligne den tyske »Reichsversicherungsordnung« af 1911 med den engelske Lov af samme Aar. Den tyske Lov gør et ganske anderledes afsluttet og fast afgrænset Indtryk end den engelske. Man mærker den stærke Statsmagt, der staar bagved og er klar over, hvor langt den vil gaa**). Den engelske Lov

*) Ruegg: The Employers' Liability Act 1880 and the Workmens Compensation Acts. 1901. S. 2.

***) Det er dette, det skorter paa i Frankrig. Det fremgaar af, hvorledes det er gaaet med Gennemførelsen af den franske Nationaløkonomisk Tidsskrift. L.

er derimod et Udtryk for de Stemninger, der gør sig gældende i den store Befolkning og dermed i Parlamentet. Den nævner selv Opgaver, som senere skal løses, og indeholder tydelige Spirer til en videre Udvikling. Hertil kommer, at der i det engelske Forfatningsliv ikke findes de Hæmninger for en fri Udvikling som i det tyske.

Det maa dog siges, at den engelske Forsikringslov rummer Muligheder, som kan give de bekymrede Moralister godt Haab for Fremtiden. Al frivillig Forsikring og alle frivillige sociale Bestræbelser bliver jo ingenlunde slaaede ihjel. Friendly Societies vil tilbyde deres Medlemmer Adgang til at sikre sig ud over de Minimumsbeløb, som Loven foreskriver. Netop deri, at den engelske Lov i Modsætning til den tyske, gør Ydelserne lige store for alle, ligger en Opfordring til at bygge videre for at imødekomme de forskellige Krav, som det sociale Niveau stiller. Selvstyret begrænses ikke i væsentlig Grad, men udvides ganske vist heller ikke, for saa vidt som Arbejdsløshedsforsikringen udenfor Fagforeningerne ordnes ganske bureaukratisk. Indenfor Lovens Rammer vil der ogsaa være Plads for et friskt og virksomt Initiativ. Navnlig maa

Alderdomsforsikringslov af 5. April 1910. Den 1. Januar 1912 havde kun 6,7 Millioner Personer af de 9,6 Millioner, som var forpligtede dertil, ladet sig optage paa Forsikringslisterne. Lovens Gennemførelse har stødt paa en ret udbredt Obstruktion baade af Arbejdsgivere og Arbejdere. I Stedet for at sætte sin Autoritet ind paa at faa Loven respekteret har Regeringen i Februar Maaned d. A. faact gennemført en Lov, hvorved Alderdomsforsikringen bliver mere tillokkende for de forsikringspligtige. Aldersgrænsen er sat ned fra 65 til 60 Aar og Statstilskudet forhøjet fra 60 til 100 frcs.

her tænkes paa Forsikringskomiteerne og paa de mange Opgaver, der er anvist dem, og som de frivilligt kan tage op.

Ganske vist har en frivillig Forsikring, etisk set, store Fortrin for en tvungen, for saa vidt angaar de Befolkningslag, som overhovedet er tilgængelige for frivillig Forsikring. Men positivt skadeligt i saa Henseende kan man dog ikke sige, at en tvungen Forsikring som Regel virker. Faren herfor er langt mere nærliggende ved en ren Almisselov som den danske Hjelpekasselov. Og et Folks Samfundsmoral staar og falder jo dog ikke med Ordningen af dets Socialforsikring. I hvert Fald tør man haabe, at en Lov, der befrier store Dele af Befolkningen for Bekymringer og Nød som Følge af de Plager, der mest hjemsøger den, vil »frigøre levende aandelig Energi« i disse Kredse og derved hæve det hele moralske Niveau.

Den, der har Kærlighed til England og engelsk Kultur, vil ikke tvivle om, at der er saa megen Kraft og Sundhed i det engelske Samfund, at den mægtige Krise, det for Tiden gennemgaar paa den sociale Forsikrings som paa andre Omraader, vil lede Udviklingen ind paa Baner, der vil give det menneskelige Fremskridt nye Impulser, nye Forbilleder.